

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД ЗА 2017. ГОДИНУ

Март 2018. године

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ	2
2. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА	5
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ БАНКЕ	10
4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ОРГАНИ БАНКЕ	13
5. ОГРАНЦИ БАНКЕ	17
6. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ У 2017. ГОДИНИ	18
7. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	38
8. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ	38
9. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА БАНКЕ	39
10. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ	42
11. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА	43
12. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА	43
13. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	44
14. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ	48
15. РЕАЛИЗАЦИЈА БИЗНИС ПЛАНА БАНКЕ ЗА 2017. ГОДИНУ	49

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ

БИЛАНС УСПЕХА (у 000 РСД)	2017.	2016.	Индекс 17/16	2015.	2014.	2013.
Позиције						
Добитак/губитак пре опорезивања	7.187.250	-8.377.636	-	-6.175.885	4.757.589	4.588.375
Нето приходи од камата	12.446.197	13.462.734	92,4	13.768.082	13.298.586	12.929.237
Нето приходи од накнада	5.082.226	4.817.314	105,5	4.899.947	4.717.757	4.565.148
Оперативни трошкови *	10.833.081	11.086.858	97,7	10.799.510	10.745.910	10.161.794
Нето расходи индиректних отписа пласмана и резервисања	17.883	-14.907.539	-	-13.008.526	-2.725.389	-3.220.075

* Напомена: У оквиру оперативних трошкова приказани су трошкови зарада, материјални и нематеријални оперативни трошкови

БИЛАНС СТАЊА (у 000 РСД)	2017.	2016.	Индекс 17/16	2015.	2014.	2013.
БИЛАНСНА АКТИВА	369.183.538	400.017.469	92,3	393.439.874	406.261.524	362.786.319
СТАНОВНИШТВО						
Кредити **	81.712.222	75.522.465	108,2	70.784.957	69.039.387	61.848.487
Депозити	230.033.982	231.312.395	99,4	218.836.847	207.430.548	186.766.804
ПРИВРЕДА						
Кредити	71.725.704	74.083.897	96,8	89.204.275	112.768.251	112.261.312
Депозити	52.548.029	78.300.568	67,1	55.503.896	57.437.462	42.131.535
Хартије од вредности ***	117.288.767	136.366.773	86,0	129.607.464	95.654.325	57.001.465

**Напомена: Позиција кредити не укључује остале пласмане и потраживања, позиција депозити не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије. По захтеву ревизора у 2017. години урађена је корекција биланса за 2015. годину.

***Напомена: Позиција хартије од вредности обухвата Финансијска средства по фер вредности кроз БУ намењена трговању, Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз БУ, Финансијска средства расположива за продају и Финансијска средства која се држе до доспећа.

ПОКАЗАТЕЉИ	2017.	2016.	Индекс 17/16	2015.	2014.	2013.
РАЦИО КРЕДИТИ/ДЕПОЗИТИ						
Бруто кредити/депозити	61,3%	58,7%		67,4%	72,4%	77,8%
Нето кредити/депозити	56,1%	50,7%		57,2%	66,3%	72,0%
КАПИТАЛ (у 000 РСД)	63.260.055	55.424.302	114,1	62.838.046	69.546.804	64.962.218
Адекватност капитала	27,89%	26,97%		22,70%	17,67%	19,02%
Број запослених	2.806	2.858	98,2	2.877	2.906	2.966
ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ						
РОА	1,89%	-2,05%		-1,56%	1,25%	1,33%
РОЕ-на укупан капитал	11,91%	-13,86%		-8,99%	7,05%	7,33%
Нето каматна маржа на укупну активу	3,3%	3,3%		3,5%	3,5%	3,7%
Cost / income рацио	61,8%	60,7%		57,9%	59,6%	58,0%
Активна по запосленом (у 000 ЕУР)	1.111	1.134	98,0	1.124	1.067	951

Пословање у 2017. години одвијало се у релативно стабилном макроекономском окружењу, са позитивним трендовима кључних величина. Годину за нама обележили су: раст бруто друштвеног производа (БДП-а), висок ниво страних директних инвестиција, суфицит републичког буџета, пад уфешћа јавног дуга у БДП-у, априсијација динара и пад стопе незапослености.

Народна банка Србије (НБС) је у претходној години у склопу активности на даљем јачању укупне стабилности банкарског сектора, поред осталог, посебну пажњу посветила и питању неперформансних кредита. У склопу решавања овог питања НБС је усвојила Одлуку о рачуноводственом отпису билансне активе банке, према којој су банке дужне да изврше пренос билансне активе ниског степена наплативости (када је обрачунати износ обезвређења кредита који је банка евидентирала у корист исправке вредности 100% његове бруто књиговодствене вредности) у ванбилансну евиденцију. Као резултат примене наведене Одлуке забележено је значајно смањење удела проблематичних кредита у укупним кредитима (са 17,0% крајем 2016. године на 11,1% на крају новембра месеца).

Показатељ адекватности капитала сектора је додатно повећан након почетка примене Базел 3 стандарда. Каматне стопе на новоодобрене кредите су додатно снижене на историјски ниске вредности. Ниски инфлаторни притисци у току претходне године условили су да НБС додатно релаксира монетарну политику у току претходне године (референтна каматна стопа је снижена са 4,0% на 3,5%).

Као сублимација свега наведеног, на крају 2017. године премија ризика земље спустила се на 100 базних поена (даље снижење почетком 2018. године на ниво од 85 базних поена), а кредитни рејтинг земље је повећан.

У току 2017. године Банка је спровела све планиране активности, у складу са усвојеном Стратегијом и бизнис планом.

Банка је успела да задржи место системски значајне Банке у банкарском сектору Србије изражено висином билансне активе (друга позиција у сектору са учешћем од 11%) и обимом акцијског капитала (друга позиција у сектору са учешћем од 10%). У дужем временском периоду Банка се у сектору истиче и по обиму девизне штедње становништва. На крају 2017. године девизна штедња становништва износи ЕУР 1.624 милиона.

Сигурно и стабилно пословање, као приоритетни циљ Банке и у 2017. години, је остварен и Банка бележи једну од најбољих пословних година, што висока ликвидност, капитализованост, раст пословне активности и остварена добит, недвосмислено потврђују.

Банка испуњава све законске прописане показатеље пословања, а показатељ адекватности капитала Банке, као најзначајнији показатељ сигурности пословања, на крају 2017. године, износи 27,89% (прописано минимално 8% + заштитини слој капитала). Укупан капитал Банке, на крају 2017. године је износио РСД 63.260,1 милион или ЕУР 533,9 милиона и у односу на стање са краја претходне године повећан је за РСД 7.835,8 милиона.

У 2017. години извршене су одређене организационе промене. Од средине априла месеца 2017. године започела је пуна примена нове организације пословне мреже сачињене од 6 Пословних центара (намењених за рад са становништвом), Филијале Косовска Митровица и 5 Пословно корпоративних центара (намењених за рад са привредним клијентима). Приликом креирања нове пословне мреже кључни циљеви били су: повећати ефикасност у раду са клијентима, убрзати процес доношења кредитних одлука уз даљу рационализацију оперативних трошкова. У склопу ових напора извршена је и даља централизација послова, пренос посла из пословне мреже у централу Банке чиме се ствара додатни простор да се запослени у мрежи што је више могуће посвете клијентима Банке.

Банке су у претходном периоду недвосмислено констатовале да целокупно друштво све више почива на интернету, електронском и дигиталном пословању, те су тражиле начине да савремене технологије примене у своје пословање.

Комерцијална банка је у претходном периоду, а посебно у току 2017. године као један од значајних циљева навела и дигитализацију пословања. Фокус је на настојању да клијентима пружимо, на савременим технологијама засноване, услуге које ће задовољити њихове свакодневне животне потребе. Поред погледа на клијенте, дигитализација је процес који користимо и за интерну модернизацију, унапређење процеса, односно повећање ефикасности и квалитета унутар Банке. На овај начин покушавамо да

себи оставимо више времена које ћемо посветити нашим клијентима.

Ако би из сегмента дигитализације требали да издвојимо најважније од оствареног у 2017. години онда са поносом истичемо да је „отворена“ електронска експозитура („КОМЕЦЕНТАР“) која омогућава да се преко Интернета, без одласка у експозитуру, поднесе захтев за одређени производ и услугу, као што су текући рачун, дозвољено прекорачење по текућем рачуну и дебитне картице са одложеним плаћањем.

У делу пословања са становништвом, Банка је реализовала на тржишту читав низ нових производа попут услуге слања готовог новца („КОМЕКЕШ“), само уз помоћ мобилног телефона, а преко мБанк апликације. Друга услуга, дигитална Visa картица („КОМЕРАУ“), базирана је на „ХЦЕ“ технологији, такође се користи у оквиру мБанк апликације, а омогућава сва безконтактна плаћања уз помоћ мобилног телефона и без новчаника. Од августа 2017. године у пуну употребу је пуштена и апликација „Комбанк Трејдер“, апликација за електронско трговање хартијама од вредности која сада омогућава и трговање на 35 најпознатијих светских берзи.

Као резултат свега наведеног Банка је у 2017. години увећала број клијената, тако да сада Банка има више од 1,0 милиона корисника.

Најизраженији ризик у пословању Банке (као и целог сектора) и даље остаје кредитни ризик. У циљу даљег унапређења система управљања ризицима, а у складу са регулативом НБС и припремама за примену стандарда МСФИ 9, Банка је предузела све потребне мере за квалитетно управљање кредитним и осталим ризицима.

Као резултат успостављеног система управљања ризицима и примене Одлуке Народне банке Србије о отпису билансне aktive у 2017. години Банка је значајније

смањила показатељ ненаплативих кредита (НПЛ). На крају 2017. године НПЛ је 13,8% (планирана вредност је 16,8%), док је на крају 2016. године био 19,4%.

Комерцијална банка је и један од регионалних банкарских лидера, јер њеном пословном успеху доприносе и субвенције, Комерцијална банка Будва, Комерцијална банка Бања Лука и Комбанк Инвест Београд.

За разлику од 2015. и 2016. године када је Банка забележила негативан резултат, 2017. годину Банка је завршила са позитивним резултатом од РСД 7.187,3 милиона. Поред позитивног резултата и високе адекватности капитала додатну сигурност у пословању пружају и резерве из добити. Формиране резерве из добити су више од потребних резерви обрачунатих у складу са прописима Народне банке Србије (Одлука о класификацији билансне aktive и ванбилансних ставки банке). Као резултат свега наведеног, Банка испуњава све параметре прописане Законом о банкама.

Спољни ревизор Банке ја након извршене ревизије финансијских извештаја за 2017. годину издао позитивно мишљење, односно констатовао да финансијски извештаји истинито и објективно приказују финансијски положај Банке у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања, Законом о рачуноводству и прописима Народне банке Србије.

У наредном периоду, према Стратегији и Бизнис плану, фокус Банке остаје на:

- Очувању и унапређењу клијентске базе;
- Расту пласмана клијентима;
- Одржавању стабилности пословања и репутације Банке;
- Подизању вредности Банке;
- Одрживом расту пословања и профитабилности - стабилни приходи уз контролу трошкова.

Финансијски циљеви Банке (у %)	2017. остварено	2018. план	2019. план	2020. план
Раст active	-7,7	3,8	5,1	5,9
Добитак/Губитак пре опорезивања(РСД млн)	7.187	7.145	7.516	8.065
РОА	1,9	1,9	1,9	1,9
РОЕ - укупан капитал	11,9	11,2	11,2	11,3
Каматна маржа (нето приходи од камата / укупна актива)	3,3	3,3	3,3	3,2
Breakeven маржа	1,4	1,5	1,4	1,3
Cost/Income рацио	61,8	57,8	56,2	54,7
НПЛ	13,8	12,8	11,2	9,7

2. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА

На међународном финансијском тржишту протеклу 2017. годину обележила је разноликост монетарних политика водећих централних банака, Федералних резерви (ФЕД, САД) и Европске централне банке (ЕЦБ). Федералне резерве су подигле референтну стопу крајем 2017. године (1,25%-1,50%), Европска централна банка је задржала референтну стопу (0,00%), Банка Енглеске је крајем претходне године повећала каматну стопу (0,50%), док Швајцарска национална банка није мењала референтну стопу у 2017. години (од -1,25% до -0,25%). Поменути дивергентност монетарних политика водећих централних банака чини неизвесним глобалне токове капитала ка земљама у развоју, а тиме и Србији. Средином децембра 2017. године ЕЦБ је донела одлуку да настави са програмом куповине активе али уз смањени месечни обим од ЕУР 30 милијарди (уместо дотадашњих ЕУР 60 милијарди) односно све док инфлација не достигне циљани ниво. На робном тржишту, настављена је осцилација цене сирове нафте. На кретање цене нафте утицали су временске непогоде у Мексичком заливу и Флориди у септембру, затварање нафтовода у Северном мору у децембру. На цену нафте се позитивно одразила вест да чланице „ОПЕК“-а и других произвођача раде на плановима постепеног изласка из споразума о смањењу производње¹. Цена нафте типа Брент се крајем децембра 2017. године кретала око нивоа од УСД 64,0 за барел.

Међународни монетарни фонд (ММФ) је ревидирао процену раста светске привреде за 2017. годину са 3,5% на 3,6% и за 2018. годину са 3,6% на 3,7%² (0,1 пп више у односу на априлску процену). Кина је и даље главни покретач глобалног економског развоја. Раст БДП-а Кине у 2016. години је износио 6,7% док је процена раста у 2017. и 2018. години 6,8% и 6,5% респективно³. И током 2017. године настављене су геополитичке тензије на Блиском истоку (Сирија, Ирак).

У Републици Србији, према првим проценама, очекује се раст БДП-а у 2017. години од 1,9%⁴ (2,0%, МФИН⁵). Привредна активност у 2017.

години наставила је позитивна кретања која су донекле била успорена неповољним метеоролошким условима, а тиме и падом пољопривредне производње као и неповољним кретањима у електроенергетском сектору почетком године. Ниски инфлаторни притисци током претходне године и ниска инфлација из окружења, утицали су да домаћа инфлација (3,0% м.г.⁶) остане у оквирима циљане стопе. Према резултатима из Анкете о радној снази (трећи квартал 2017.) дошло је до смањења незапослености односно повећања запослености у односу на исти период 2016. године. У првих десет месеци 2017. укупна вредност извезене робе је била ЕУР 12,6 милијарди док је вредност увезене робе била ЕУР 15,9 милијарди, односно спољнотрговински дефицит је износио ЕУР 3,6 милијарди (увећање за 15,4%)⁷. Нето прилив страних директних инвестиција (СДИ), на крају новембра 2017. године износио је око ЕУР 2,3 милијарде⁸, што представља повећање од 37,5% међугодишње и премашио је предвиђање за целу 2017. годину. СДИ су углавном биле усмерене ка извозно оријентисаним секторима. Поред ЕУ СДИ су пристигле из азијско-пацифичког региона и Блиског истока. Поправљање домаћег пословног амбијента потврђено је и даљим напретком на Doing Business листи Светске банке са 47. на 43. место. Дуг централне државе на крају новембра 2017. године износио је ЕУР 23,4 милијарде што представља 62,6% БДП-а за разлику од краја 2016. године када је износио 71,9% БДП-а. Премија ризика земље, мерена ЕМВИ индексом (индекс обвезница земаља у развоју) је наставила да пада и током 2017. године што указује на већу сигурност за инвестирање. Од средине децембра ЕМВИ за Србију се налази испод 100 б.п. што је најнижи ниво⁹. Поменутом је одговарајући допринос дала и позитивна оцена ММФ-а о успешном завршетку осме ревизије „stand by“ аранжмана из предострожности.

На крају посматране године, у Скупштини Србије, усвојен је сет финансијских закона чији је циљ спровођење финансијске консолидације, даља борба против „сиве економије“ и економски развој. Усвојени су Закон о изменама и допунама Закона о ПДВ-у; Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица; Закон о изменама и

¹ НБС, Преглед дешавања на светском финансијском тржишту, децембар 2017.

² Извор: IMF, World Economic Outlook, october 2017

³ Извор: IMF, World Economic Outlook, october 2017

⁴ РЗС, Економска кретања у РС, децембар 2017

⁵ МФИН, Основни макроекономски индикатори, децембар 2017

⁶ РЗС, Саопштење за јавност, децембар 2017

⁷ МФИН, Текућа макроекономска кретања, децембар 2017

⁸ НБС, Макроекономска кретања, јануар 2018

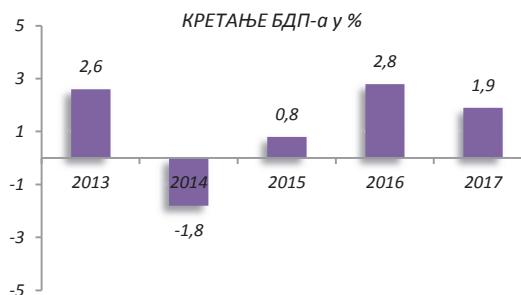
⁹ НБС, Макроекономска кретања, јануар 2018

допунама Закона о порезу на доходак грађана; Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма; Закон о изменама и допунама Закона о јавном дугу РС по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији РС и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ; Закон о изменама и допунама Закона о стечају; Закон о изменама и допунама Закона о раду.

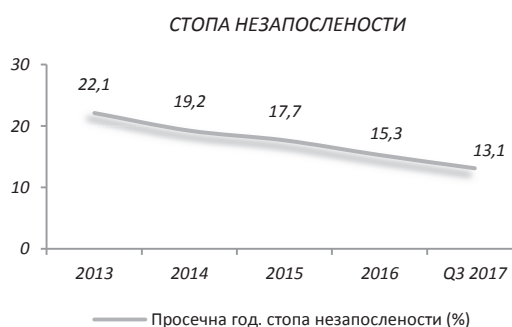
Кретање БДП-а

Након 2016. године и оствареног привредног раста од 2,8%¹⁰ привредна активност је наставила позитивна кретања и током 2017. године. Као резултат предузетих мера економске политике уследио је раст укупне економске активности у трећем кварталу 2017. мерено бруто домаћим производом од 2,1% у односу на исти квартал претходне године. Према првим проценама, укупна економска активност у 2017. години, мерена БДП-ом, остварила је раст од 1,9%¹¹ у односу на претходну годину. Највећи допринос расту БДП-а, на страни понуде, дали су раст индустријске производње пре свега прерађивачка индустрија и услужни сектор. У оквиру прерађивачке индустрије по значају издвајају се хемијска, гумарска и машинска као и производња металних производа и производња електричне опреме. Стабилан раст, са све важнијом улогом, остварују и дуванска индустрија и производња основних метала¹². Грађевинарство је такође дало позитиван допринос, док је пољопривреда имала највећи негативан утицај. Екстремна суша праћена високим температурама почетком 2017. године значајно је умањила приносе свих биљних култура. На страни потрошње, раст БДП-а је вођен инвестиционом активношћу и личном потрошњом, благи позитиван допринос дала је и државна потрошња. Електро-енергетски сектор, после пољопривреде, имао је најзначајнији негативни утицај на раст БДП-а.

Запосленост/незапосленост

У 2017. години је настављена тенденција из 2016. године, тржиште рада наставља да се опоравља. Раст економске активности се позитивно одразио и на тржиште рада повећањем броја запослених од почетка године. Према подацима добијеним из Анкете о радној снази на крају трећег квартала 2017. дошло је до значајног смањења незапослености у односу на исти период 2016. године. Стопа незапослености на крају трећег квартала 2017. износила је 12,9% и смањена је у односу на исти период 2016. када је износила 13,8%. Број запослених лица старости 15 и више година већи је за 67.900, а број незапослених лица је мањи за 21.900¹³. У структури запослених лица, број формално запослених лица већи ја за 117.000, највише у прерађивачкој индустрији и стручним, научним и техничким делатностима. Број неформално запослених лица мањи је за 49.000 у односу на исти период претходне године.

Извор: Републички завод за статистику (просек за период)

Инфлација

И током 2017. године међугодишња инфлација је константно била у оквиру граница циљаног коридора НБС од 3,0%±1,5пп. На крају 2017. године међугодишња инфлација износи 3,0%¹⁴. На висину инфлације у 2017. години утицај су имали цене примарних пољопривредних производа, цена сирове нафте и нафтних

¹⁰ МФИН РС, Текућа макроекономска кретања, децембар 2017

¹¹ РЗС, Саопштење за јавност, економска кретања у РС, децембар 2017

¹² МФИН, Фискална стратегија 2018-2020

¹³ РЗС, Анкета о радној снази, трећи квартал 2017

¹⁴ РЗС, Саопштење за јавност, индекс потрошачких цена, децембар 2017

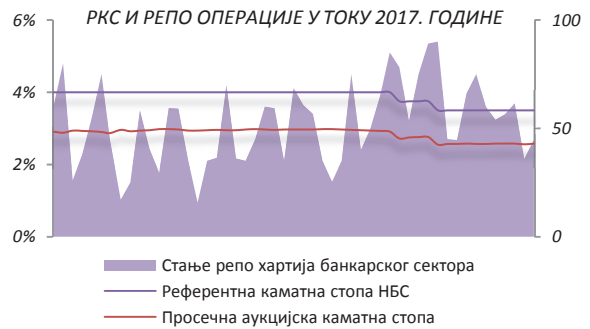

деривата и инфлација у међународном окружењу. Према пројекцији НБС међугодишња инфлација ће и у наредном периоду наставити да се креће у границама циља од $3,0\% \pm 1,5\text{пп}$ при чему се очекује и пад почетком 2018. године.

Референтна каматна стопа

Укупна маркоекономска кретања омогућила су Народној банци Србије да задржи релаксирану монетарну политику и у 2017. години и да настави обарање референтне каматне стопе (РКС) са 4,00% са почетка године на ниво 3,50% на крају године. Приликом снижења РКС НБС је узела у обзир средњорочну пројекцију инфлације, у условима смањене премије ризика земље, непромењених инфлационих очекивања и ниже „увозне“ инфлације. Додатним смањењем РКС у условима ниских инфлаторних притисака, НБС је дала додатну подршку расту кредитне активности пословних банака. Враћањем инструмента реверзних репо операција НБС је поново омогућила банкама пласирање вишка ликвидних средстава у благајничке записе, применом методе аукције и вишеструких каматних стопа. Ово је резултирало раздвајањем и формирањем аукцијске (ниже) и референтне (више) каматне стопе. Просечна пондерисана РЕПО стопа је на крају 2017. године износила 2,57% док је на крају 2016. године износила 2,89%. Обим РЕПО трансакција се кретао у распону од минималних РСД 15,8 милијарди до максималног обима РСД 90,0 милијарди у октобру, да би се крај године завршио са РСД 45,1 милијарде.

Стране директне инвестиције

Стране директне инвестиције (СДИ), закључно са новембром 2017. године, достигле су износ од око ЕУР 2,3 милијарде¹⁵ док су у истом периоду претходне године износиле око ЕУР 1,7 милијарди. СДИ су углавном биле усмерене ка извозно оријентисаним секторима. У оквиру прерађивачке индустрије, где је пласиран највећи део СДИ, највећи прилив инвестиција је релизован у производњи моторних возила, основних метала, гума и пластике, фармацеутских и хемијских производа.

Поменуте инвестиције су довеле до раста запослености, раста производње и извоза прерађивачке индустрије. Обим страних директних инвестиција од око ЕУР 2,3 милијарде био би довољан за покриће дефицита текућег рачуна, који се за целу 2017. годину процењује на ЕУР 1,7 милијарди односно 4,6% БДП-а¹⁶.

Спољнотрговинска размена

Укупна спољнотрговинска размена Републике Србије у претходној години, износила је ЕУР 34,5 милијарди¹⁷. Овај обим представља повећање од око ЕУР 4,0 милијарде у односу на исти период претходне године. Извоз робе, за дванаест месеци 2017. године, достигао је

¹⁵ НБС, Макроекономска кретања, јануар 2018

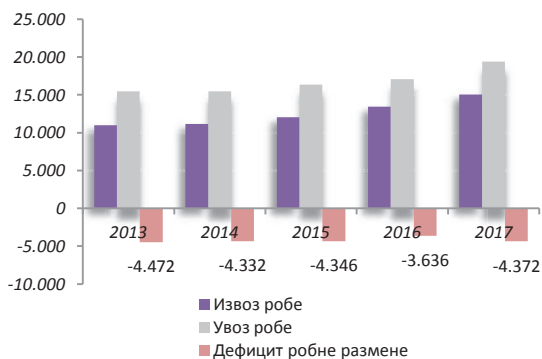
¹⁶ МФИН, Фискална стратегија 2018-2020

¹⁷ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

вредност од ЕУР 15,0 милијарди. Увоз робе, у истом периоду, је износио ЕУР 19,4 милијарди, односно дефицит остварене робне размене износио је ЕУР 4,4 милијарде (повећање од 20,2% у односу на исти период претходне године).

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА (млн ЕУР)

Најзначајнији извозни производи су електричне машине, апарати и уређаји са учешћем од 9,1¹⁸%. Посматрано по компанијама извозницима, компанија Фиат аутомобили Србија д.о.о. Крагујевац (ФАС) је водећи извозник (до краја новембра 2017.). До краја новембра 2017. године обим извоза ФАС-а износио је ЕУР 870,2 милиона, а следе га ХБИС Груп Србија д.о.о. Смедерево (бивша Железара Смедерево), Tigar tyres д.о.о. Пирот и НИС а.д. Нови Сад¹⁹.

Посматрајући структуру спољнотрговинске размене по регионима и земљама, са земљама ЕУ и даље се обавља око 2/3 спољнотрговинске размене. Увоз из земаља ЕУ чини 62,4% укупног увоза, а извоз у земље ЕУ 66,1% укупног извоза²⁰ у периоду јануар-децембар 2017. године. Главни спољнотрговински партнери из ЕУ су Италија и Немачка и у 2017. години са 25,8% од укупног извоза, и 22,7% од укупног увоза из истих земаља²¹.

Курс ЕУР/РСД

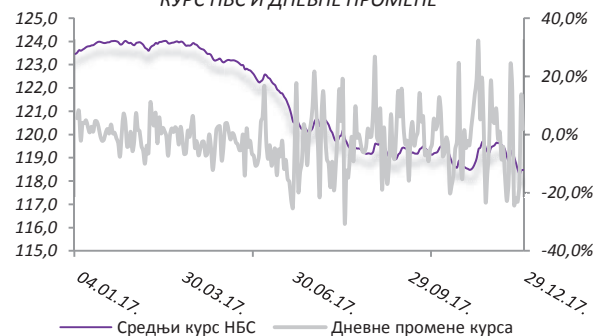
Курс ЕУР/РСД (118,47) на крају 2017. године је за 4,0% нижи од курса са краја 2016. године. Током 2017. године курс ЕУР/РСД се кретао у распону од 118,29 до 124,02 РСД за ЕУР. Кретање курса динара било је под утицајем повољних макроекономских показатеља, позитивних оцена ММФ-а по питању спровођења потписаног „stand by“ аранжмана

са Владом РС, побољшаног кредитног рејтинга земље (Агенције Moody's, S&P, Fitch²²), повећаног поверења страних инвеститора и раста инвестиција у хартије од вредности Републике Србије.

У току 2017. године динар је апресирао према еврју за 4,2%, а у односу на долар за 18,2%. Народна банка Србије (НБС) је и током 2017. године интервенисала на међубанкарском девизном тржишту (МДТ) у оба смера, кроз куповину и продају девиза, и на тај начин спречавала веће дневне осцилације вредности домаће валуте. Током 2017. године обим куповине НБС на МДТ-у износио је ЕУР 1.355 милиона, док је обим продаје био ЕУР 630 милиона.

Девизне резерве НБС крајем децембра 2017. године достигле су износ ЕУР 10,0 милијарди (према прелиминарним подацима) и смањене су у односу на крај 2016. године за 2,4%.

КУРС НБС И ДНЕВНЕ ПРОМЕНЕ

Буџетски дефицит/суфицит

На крају 2017. године, на нивоу опште државе, забележен је укупан фискални суфицит у износу од РСД 52,3 милијарде²³. Према претходном договору са ММФ-ом био је предвиђен укупан фискални дефицит, за целу годину, од РСД 75,2 милијарде што значи да је остварење буџета боље од планираног услед боље наплате свих врста прихода.

КОНСОЛИДОВАНИ БУЏЕТ (% БДП-а)

¹⁸ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

¹⁹ МФИН, Текућа макроекономска кретања, децембар 2017

²⁰ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

²¹ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

Извор: МФИН (консолидовани фискални резултат)

²² НБС, Макроекономска кретања у Србији, јануар 2018

²³ МФИН, саопштење за децембар 2017

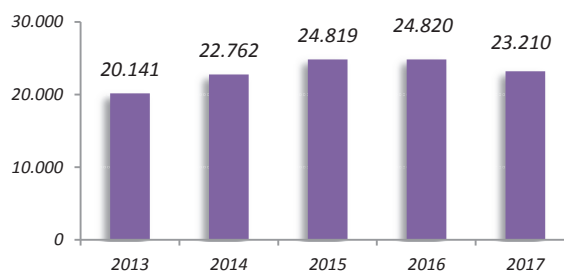

На крају децембра 2017. године постигнут је суфицит буџета Републике у износу од РСД 33,9 милијарди²⁴. У поменутом периоду наплаћени су приходи у износу РСД 1.119,1 милијарда, а расходи у износу РСД 1.085,2 милијарде. У периоду јануар-децембар буџетски приходи су повећани за 7,1% м.г. док је на расходној страни буџета остварен раст од свега 1,3% м.г.²⁵ У односу на 2016. годину, највећи појединачни раст на приходној страни буџета забележен је код пореза на добит предузећа, док је на расходној страни буџета раст забележен код осталих текућих расхода. Код буџетских расхода је, први пут од преткризног периода, забележен пад отплата за камате. У структури буџетских прихода, у периоду јануар-децембар 2017. године, приход од акциза је повећан за РСД 14,3 милијарде. Ово повећање је резултат повећане наплате акцизе на промет дуванских производа у 2017. години у односу на 2016. годину у износу од РСД 7,3 милијарде²⁶. Програмом фискалне консолидације држава је утицала углавном на корекције на расходној страни буџета током 2015. године. Погољнији фискални резултати од 2016. године су последица, пре свега, већих буџетских прихода услед привредног раста и ефикасније наплате свих пореских ставки.

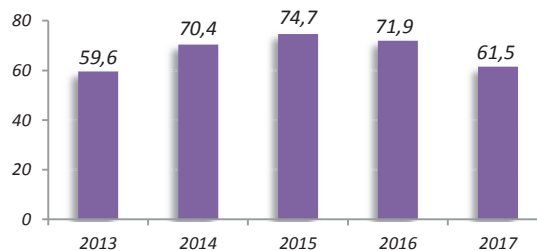
Јавни дуг

Јавни дуг Републике Србије (централног нивоа државе) на крају децембра 2017. године износио је ЕУР 23,2 милијарде²⁷ што представља 61,5% БДП. Према расположивим подацима Министарства финансија, у односу на исти период 2016. године, јавни дуг је смањен за ЕУР 1,6 милијарди. Највећа препрека за смањење учешћа јавног дуга у БДП-у лежи у дешавању у међународном окружењу, а пре свега у кретању курса долара у односу на динар (око 30% дуга РС је у доларима) и промени каматних стопа (око 20% дуга РС је по варијабилним каматним стопама)²⁸.

ЈАВНИ ДУГ РС (мил ЕУР)

ЈАВНИ ДУГ РС (% БДП-а)

Спољни дуг

Према подацима НБС на крају септембра 2017. године укупан спољни дуг, јавног и приватног сектора, је износио ЕУР 26,0²⁹ милијарди и у односу на септембар 2016. године повећан је за ЕУР 431,4 милиона. Спољни дуг приватног сектора, у посматраном периоду, је повећан ЕУР 710,9 милиона, док је дуг јавног сектора смањен ЕУР 279,5 милиона. Индикатор екстерне солвентности, представљен као однос износа спољног дуга и вредности извоза робе и услуга, на крају септембра 2017. године је благо побољшан, и износи 137,6%, (почетак године 152,4%)³⁰.

²⁴ МФИН, саопштење за децембар 2017

²⁵ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

²⁶ МФИН, Текућа макроекономска кретања, фебруар 2018

²⁷ МФИН, макроекономски и фискални подаци, 6. фебруар 2018

²⁸ МФИН, Стање и структура јавног дуга, децембар 2017

²⁹ НБС, спољни дуг РС према дужницима од 29. децембра 2017.

³⁰ НБС, Индикатори екстерне позиције Србије од 5. фебруара 2018.

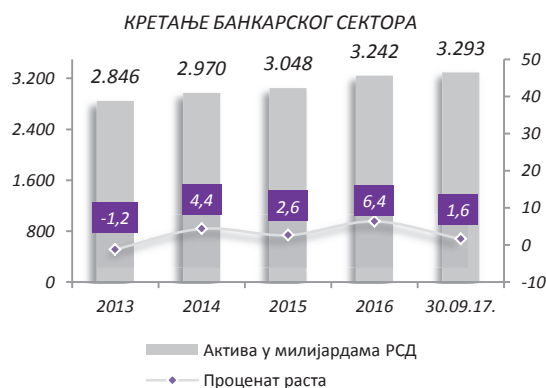

3. БАНКАРСКИ СЕКТОР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ БАНКЕ

3.1. Банкарски сектор

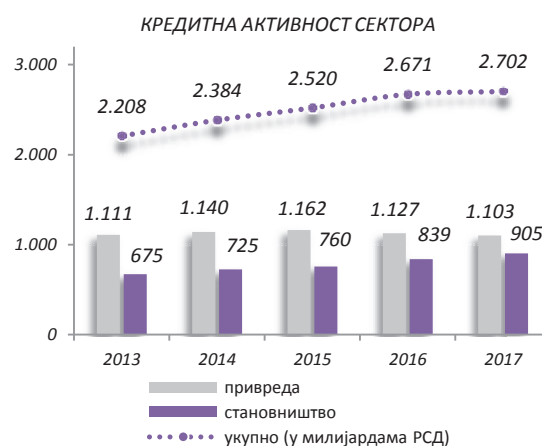
Банкарски сектор Републике Србије, на крају септембра 2017. године, чини укупно 30 банака са 23.342 запослених³¹, укупном активом од РСД 3.293,3 милијарде и укупним капиталом од РСД 662,7 милијарди. Десет највећих банака по билансној активи учествује са 77,4% у укупној секторској активи.

У току првих девет месеци 2017. године билансна актива банкарског сектора је порасла за 1,6% у односу на крај претходне године, укупан капитал је повећан 4,8%, док је број запослених смањен за 2,1%.

И током прва три квартала 2017. године настављен је тренд смањења каматних стопа на динарске кредите привреди и становништву, што је допринело да је реализован раст укупних кредита (5% м.г. у септембру 2017.), и вођен је углавном растом кредита становништву (11,4%³²). Банкарски сектор и током поменутог периода је располагао значајним вишковима ликвидних средстава,

имајући у виду референтне показатеље ликвидности. Вишак ликвидних средстава банкарског сектора се пласира углавном у државне хартије од вредности и реверзне РЕПО операције НБС. На крају септембра 2017. године стање пласмана банака по РЕПО трансакцијама износило је РСД 75,0³³ милијарди док је септембра 2016. године износило РСД 65,0 милијарди. Укупна вредност портфолија државних хартија од вредности, на крају септембра, је износила РСД 613,3 милијарде. Удео хартија од вредности расположивих за продају износио је 16,6% активе банкарског сектора, а готовине и средстава код Централне банке 13,4% (на дан 30. септембар 2017. године).

Учешће бруто НПЛ кредита у укупним бруто кредитима, на крају септембра 2017. износи 12,2% док је на крају децембра 2016. износио 17,0%, а на крају 2015. године чак 21,6%.³⁴ Посматрано по секторској структури, највећи део бруто НПЛ кредита и даље се односи на привредна друштва. На крају септембра 2017. покриће бруто НПЛ кредита обрачунатом резервом за процењене губитке по билансним позицијама износило је 127,2%. Исправке вредности НПЛ кредита покривају 62,2% бруто НПЛ кредита³⁵. Бруто НПЛ кредити физичким лицима на крају трећег тромесечја 2017. године износе РСД 63,0 милијарде и смањени су у односу на друго тромесечје исте године за 19,5%. Бруто НПЛ кредити привредним друштвима износе РСД 124,3 милијарде и мањи су за 13,0% у односу на претходно тромесечје.³⁶

Девизна штедња становништва је имала тенденцију стабилног раста и током 2017.

³³ НБС, Извештај за треће тромесечје 2017

³⁴ НБС, Извештај за треће тромесечје 2017

³⁵ НБС, Извештај за треће тромесечје 2017

³⁶ Исто

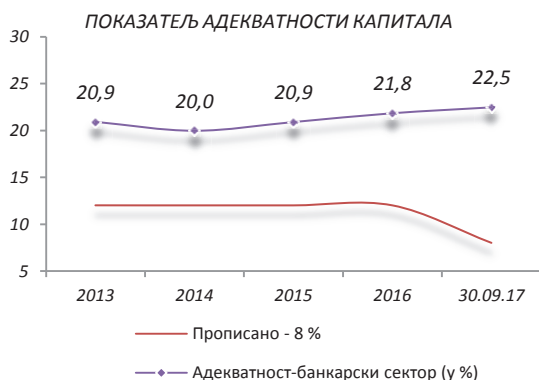
³¹ НБС, Извештај за треће тромесечје 2017

³² НБС, Макроекономска кретања у Србији, новембар 2017.

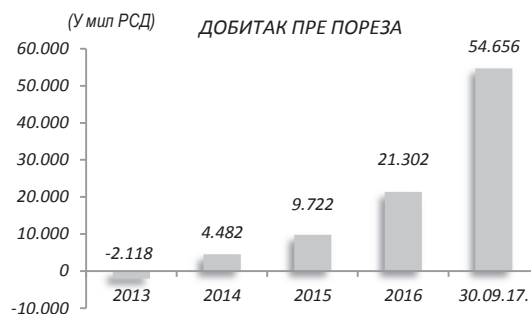
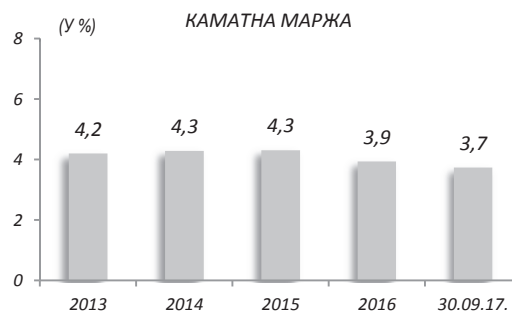
године и на крају септембра 2017. године достиже износ од ЕУР 8,9 милијарди, што представља повећање у односу на децембар 2016. године за 3,3%.

У циљу усклађивања са правним актима ЕУ (из области банкарства) НБС је донела нове прописе усклађене са стандардима Базел 3 који се примењују од 30.06.2017. године. Просечна вредност показатеља адекватности капитала, на дан 30. септембра 2017. године износи 22,5%³⁷. Исказана вредност, у односу на нови прописани минимални показатељ од 8,0% значи да је банкарски сектор адекватно капитализован. На крају септембра 2017. године, акцијски капитал банкарског сектора износи РСД 400,9 милијарди.

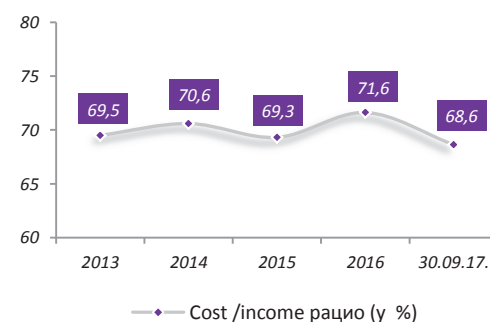
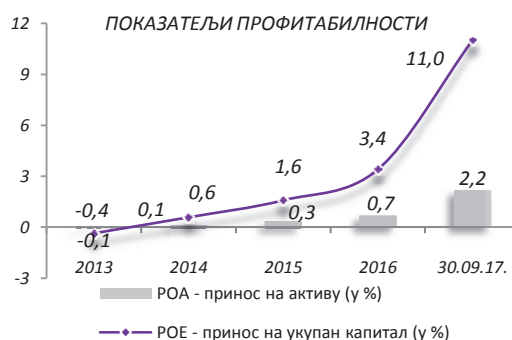

На крају трећег квартала 2017. године, укупно задужење банака по кредитним пословима према иностранству, износило је РСД 150,6 милијарди што представља смањење од 2,3% у односу на крај 2016. године³⁸.

У току прва три квартала 2017. године банке су забележиле раст профитабилности. На крају трећег квартала 2017. остварен је позитиван нето финансијски резултат, пре опорезивања, у износу од РСД 53,5 милијарди. У посматраном периоду 25 банака је пословало позитивно са укупним резултатом РСД 54,7 милијарди, док је 5 банака пословало са укупним губитком од РСД 1,2 милијарде. Најважнији фактор раста нето добитка банкарског сектора је смањење нето кредитних губитака у односу на исти период 2016. године. Трошкови исправки вредности су забележили смањење у односу на исти период прошле године (септембар 2017. – РСД 2,2 милијарде, септембар 2016. - РСД 15,6 милијарди).

Напомена: резултат на крају 2013. године укључује губитак Универзал банке од ЕУР 13 милиона.

Cost/Income ратио наставља тренд снижавања, након повећања у 2016. години, и износи 68,6% (на дан 30.09.2017.).

³⁷ НБС, Банкарски сектор у Србији, Извештај за треће тромесечје 2017

³⁸ НБС, Банкарски сектор у Србији, Извештај за треће тромесечје 2017

3.2. Финансијски положај Банке у односу на сектор

Банка је са износом билансне активе од РСД 374.459,0 милиона, на дан 30.09.2017. године заузимала 11,4% српског банкарског тржишта и задржала је другу позицију по овом параметру. Идентичну позицију Банка је имала и на крају 2016. године.

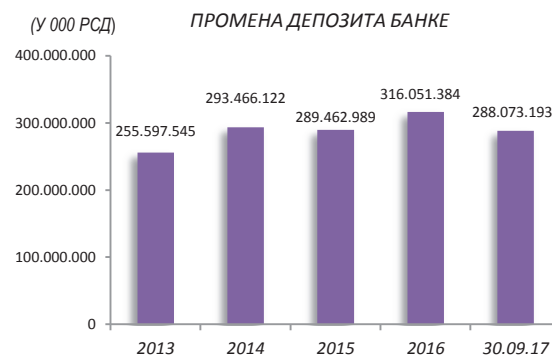

Дати кредити и потраживања Банке на дан 30.09.2017. године износе РСД 179.787,7 милиона што чини 8,6% тржишног учешћа. Поменути резултат је незнатно слабији у односу на резултат на крају 2016. године када је Банка имала 9,8% учешћа у банкарском сектору (РСД 191.012,8 милиона).

Напомена: због упоредивости са претходним годинама графикон приказује дате кредите Банке без осталих пласмана и потраживања

Позиција прикупљени депозити и остале обавезе такође, је незнатно промењена у току прва три квартала 2017. године. Учешће депозита и осталих обавеза Банке у укупним депозитима банкарског сектора износило је 11,8% на дан 30.09.2017. (РСД 298.294,8 милиона), док је на крају 2016. износило 13,1% укупних депозита банкарског сектора (РСД 330.456,3 милиона).

Напомена: Због упоредивости са претходним годинама графикон приказује депозите Банке без осталих обавеза и кредитних линија

Посматрајући позицију укупан капитал Банка је повећала учешће у банкарском сектору са 8,8% (РСД 55.424,3 милиона на крају 2016. године) на 9,3% банкарског тржишта на дан 30.09.2017. године (РСД 61.960,6 милиона).

4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ОРГАНИ БАНКЕ

4.1. Управни одбор Банке

Управни одбор Банке је формиран у складу са Законом о банкама и Уговором између акционара – Републике Србије и групе међународних финансијских институција (EBRD, IFC, DEG, SwedFund) и чини га девет чланова, укључујући и председника, од којих су три члана лица независна од Банке. Чланове Управног одбора Банке именује Скупштина акционара Банке на период од четири године.

Надлежности Управног одбора Банке дефинисане су чланом 73. Закона о банкама и чланом 27. Статута Банке. Чланови Управног одбора Банке на дан 31. децембар 2017. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АКЦИОНАР / ЧЛАН НЕЗАВИСАН ОД БАНКЕ	ФУНКЦИЈА
Др Владимир Круљ	Република Србија	Председник
Мирјана Ђојбашић	Република Србија	Члан
Љиља Јовановић	Република Србија	Члан
Andreas Klingен	ЕБРД	Члан
Philippe Delpal	ЕБРД	Члан
Khosrow Zamani	ИФЦ	Члан
Оливера Матић Брбора	Члан независан од Банке	Члан
Мила Коругић Милошевић	Члан независан од Банке	Члан
Mats Kjaer	Члан независан од Банке	Члан

4.2. Извршни одбор Банке

Извршни одбор се састоји од председника Извршног одбора, заменика председника Извршног одбора и најмање три члана.

Мандат чланова Извршног одбора Банке укључујући и председника и заменика председника је четири године од дана именованја.

Надлежности Извршног одбора дефинисане су чланом 76. Закона о банкама и чланом 31. Статута Банке.

Чланови Извршног одбора Банке на дан 31. децембар 2017. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ФУНКЦИЈА
-	Председник
Слађана Јелић	Заменик председника
Драгиша Станојевић	Члан
Др Дејан Тешић	Члан
Мирослав Перић	Члан

4.3. Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију)

Одбор за праћење пословања Банке чине три члана, од којих су два чланови Управног одбора Банке који имају одговарајуће искуство из области финансија. Један члан Одбора за праћење пословања је лице независно од Банке. Чланови Одбора се бирају на период од четири године.

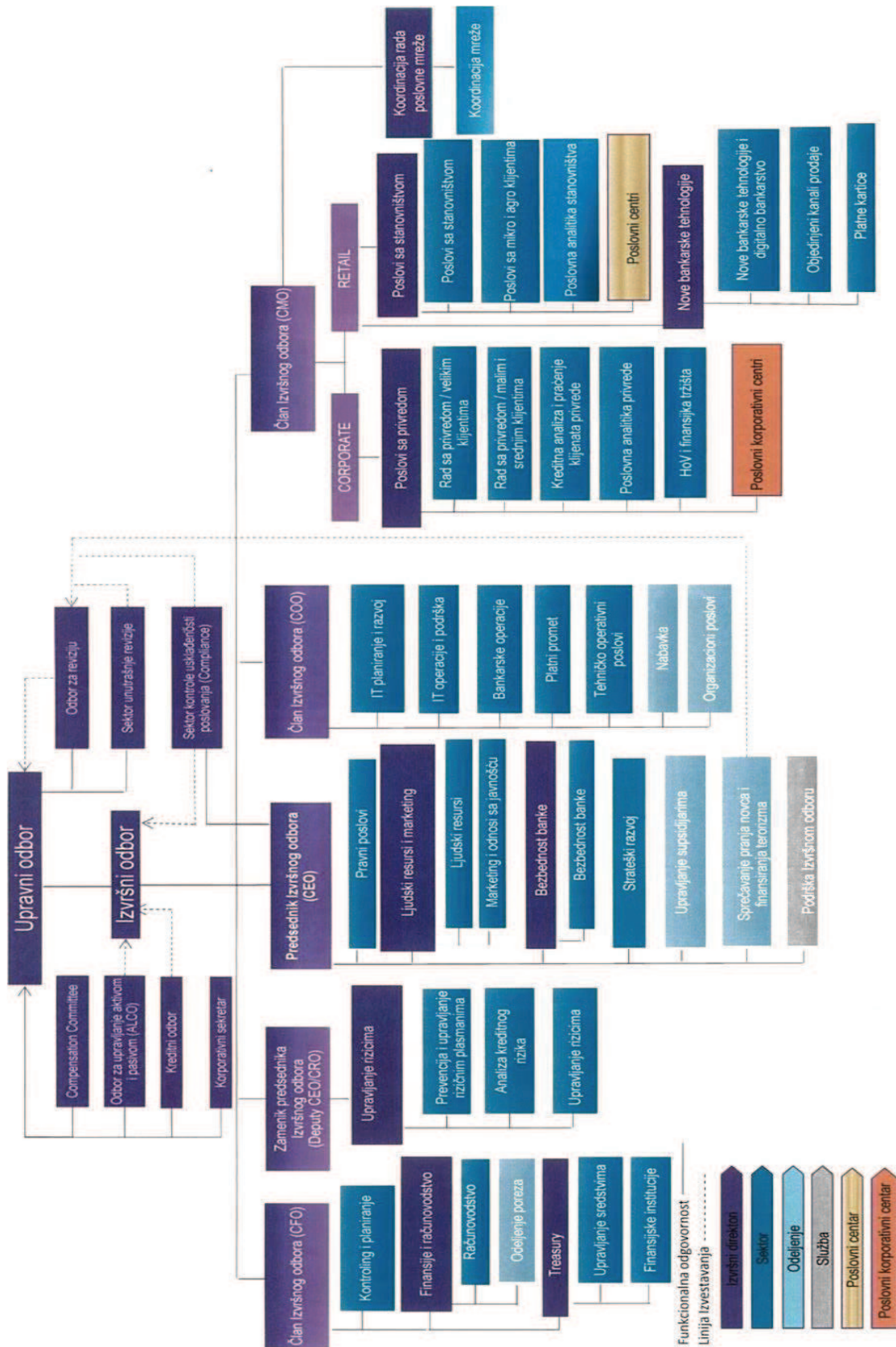
Дужности Одбора за праћење пословања дефинисане су чланом 80. Закона о банкама и чланом 34. Статута Банке.

Чланови Одбора за праћење пословања на дан 31. децембар 2017. године су:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ФУНКЦИЈА
Mats Kjaer	Председник
Andreas Klingен	Члан
Милена Ковачевић	Члан

4.4. Организациона структура Банке

Напомена: Организациона шема Банке на дан 31.12.2017.

4.5. Регионални распоред пословне мреже Банке

ПОСЛОВНА МРЕЖА БАНКЕ

	ПОСЛОВНИ ЦЕНТРИ	СЕДИШТЕ
1.	ПЦ Београд 1	Светогорска 42-44, Београд
2.	ПЦ Београд 2	Светогорска 42-44, Београд
3.	ПЦ Крагујевац	Моше Пијаде 2, Пожаревац
4.	ПЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5.	ПЦ Нови Сад	Новосадског сајма 2, Нови Сад
6.	ПЦ Ужице	Петра Ђеловића 4, Ужице
	ФИЛИЈАЛА	СЕДИШТЕ
1.	Косовска Митровица	Кнеза Милоша 27

	ПОСЛОВНО КОРПОРАТИВНИ ЦЕНТРИ	СЕДИШТЕ
1.	ПКЦ Београд	Светогорска 42-44, Београд
2.	ПКЦ Ужице	Градски трг бб, Ваљево
3.	ПКЦ Крагујевац	Саве Ковачевића 1, Крагујевац
4.	ПКЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5.	ПКЦ Нови Сад	Корзо 10, Суботица

Развој банкарског сектора, јачање конкуренције међу банкама, појава нових банака, услуга и производа наметнули су потребу да се постојећа пословна мрежа Банке организационо реструктурира у циљу формирања ефикасне мреже која ће и у наредном периоду дати адекватан допринос одрживом и профитабилном пословању Банке.

У складу са претходним Стратегијама и бизнис плановима Банка је крајем 2016. године започела са реструктурирањем пословне мреже формирањем прва два Пословна центра („Београд 1“ и „Београд 2“).

У току процеса реорганизације пословна мрежа Банке, једна од највећих пословних мрежа у банкарском сектору, је реструктурирана на начин да су дотадашње 24 Филијале формирале Пословне центре и Пословно корпоративне центре. Банка је задржала мрежу експозитура, које су разврстане у неколико типова у зависности од врсте услуга и производа које нуде клијентима (на крају 2017. године Банка је имала 204 експозитуре што је за једну експозитуру мање него на крају 2016. године).

Процес реорганизације пословне мреже реализован је веома успешно, у кратком року и без утицаја на текуће пословање Банке.

Након спроведене реорганизације, од средине априла 2017. године пословна мрежа Банке подељена је на Пословно корпоративне центре (за рад са привредним клијентима) и Пословне центре (за рад са становништвом) како је приказано у претходној табели.

Приликом формирања Пословно корпоративних центара Банка је примењивала територијални и принцип приближно уједначених тржишних потенцијала.

Територијални принцип примењен приликом формирања Пословно корпоративних центара примењен је и приликом формирања Пословних центара, с тим што су пословне активности у сегменту становништва у Београду подељене на „Београд 1“ и „Београд 2“. Наведено је учињено због величине овог тржишта које обухвата подручје главног града са приградским општинама (Обреновац, Стара Пазова, Лазаревац, Младеновац, Сопот, Сурчин) као и подручје Панчева, Ковина и Смедерева.

Изменама у организацији мреже створени су предуслови за унапређење/убрзање кредитног процеса у пословима са правним и физичким лицима.

Анализа и обрада кредитних захтева, као и одлучивање о одобравању кредита правним лицима, од средине априла 2017. године, обавља се централизовано.

У сегменту послова са становништвом посебна пажња се посветила начинима да се, без утицаја на квалитет донетих одлука, скрати време потребно за одлучивање о кредитном захтеву. Циљ Банке је да се највећи део кредита становништву одобрава у најкраћем могућем року кроз примену стандардизоване кредитне анализе. На овај начин би само део кредитних захтева из сегмента послова са становништвом (нестандардни кредитни захтеви физичких лица, кредитни захтеви микро клијената и пољопривредних произвођача) захтевао нешто дужи временски период за доношење одлуке о одобравању кредита.

Продајне активности пословне мреже додатно су подржане и кроз успешно спроведену централизацију послова подршке. У процесу централизације послова подршке извршен је пренос већег броја задужења са нивоа Пословних центара и експозитура на централу Банке. У првом реду централизација је извршена у пословима везаним за домаћи и инострани платни промет, рачуноводственим пословима, административним и техничко-оперативним пословима.

Нова организација Пословних центара је омогућила и промене у организацији послова са готовим новцем. Након пуне имплементације Пословно корпоративних центара и Пословних центара Банка је пријем и обраду готовог новца организовала само у 5 подручних трезора, што је довело до бржег и ефикаснијег рада уз ниже оперативне трошкове.

Нова организација мреже, измене у кредитном процесу, централизација дела послова, као и измене у организацији осталих пословних процеса и активности резултирале су:

- фокусирањем запослених у Пословним центрима и Пословно корпоративним

центрима само на продајне активности уз висок степен продуктивности;

- стварањем предуслова за ефикасније одлучивање о кредитним захтевима (скраћено време за разматрање кредитних захтева);
- даљим унапређењем процеса управљања ризицима и
- смањењем оперативних трошкова.

5. ОГРАНЦИ БАНКЕ

У складу са новом организацијом пословне мреже, која је у пуној примени од средине априла 2017. године, Банка своје пословне активности обавља кроз мрежу Пословних центара, Пословно корпоративних центара, једне филијале (Косовска Митровица) и мреже експозитура, чији се број мења и прилагођава тржишним потребама. Пословање се, од

средине априла 2017. године, обављало у Централни банке у Београду, 5 Пословно корпоративних центара (намењених за рад са привредним клијентима), 6 Пословних центара (намењених за рад са физичким лицима), 204 експозитуре и Филијали Косовска Митровица (организована за пословање на територији Косова и Метохије).

Банка има и три зависна друштва који заједно чине Групу Комерцијална банка а.д., Београд и то:

1. Комерцијална банка а.д., Будва у Републици Црној Гори (100% власништва),
2. Комерцијална банка а.д., Бања Лука у Босни и Херцеговини (99,998% власништва) и
3. КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, друштво за управљање инвестиционим фондовима (ДЗУИФ) (100% власништва).

Комерцијална банка ад Бања Лука
-157 запослених,
-16 организационих делова
(9 филијала и 7 агенција).

Комерцијална банка ад Будва
-138 запослених,
-13 организационих делова
(3 филијале и 10 експозитура).

КомБанк Инвест ад Београд
-5 запослених.

5.1. Значајни послови са повезаним лицима

Укупна изложеност према лицима повезаним с Банком, на дан 31. децембра 2017. године износила је РСД 558,5 милиона, што је у односу на регулаторни капитал од РСД 51.130,7 милиона представљало 1,1% (максимална вредност укупних пласмана свим лицима

повезаним с Банком по Закону о банкама износи 25% капитала Банке).

Највећи део изложености према лицима повезаним с Банком (у складу са методологијом Народне банке Србије за приказ изложености према лицима повезаним с Банком), на дан 31. децембра 2017. године је износ од РСД 417,6 милиона односно 0,8% регулаторног капитала Банке. Исказани податак

односи се на пласмане Друштву КомБанк Инвест ад Београд.

У складу са чланом 37. Закона о банкама, лицима повезаним с банком, Банка није одобравала кредите по условима који су повољнији од услова одобрених другим лицима која нису повезана с Банком, односно нису лица запослена у Банци.

Даљи приказ односа Банке са повезаним лицима може се видети у Напоменама уз финансијске извештаје.

6. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА БАНКЕ У 2017. ГОДИНИ

6.1. Увод

На пословање Банке у 2017. години велики утицај је имао наставак процеса приватизације и у складу са тим активности менаџмента Банке. Највећа промена је реорганизација пословне мреже Банке која је у примени од априла 2017. године. И у претходној години велика пажња је посвећена управљању кредитним ризиком (и другим ризицима у пословању) како би се постигао што квалитетнији кредитни портфолио. Негативан резултат исказан у 2016. години није утицао на сигурност, стабилност и ликвидност Банке. Политика менаџмента Банке издвајања значајног дела оствареног добитка у резерве, у претходном периоду, дала је могућност да се изврши покриће целокупног губитка 2015. и 2016. године без умањења акцијског капитала. Остварени нето приходи од камата и накнада у 2017. години су незнатно нижи у односу на крај 2016. године.

На резултате пословања Банке битно је утицала и НБС са Одлуком о рачуноводственом отпису билансне активе која се примењује од септембра 2017. године. Одлуком је одређено да се део билансне активе ниског степена наплативости пренесе у ванбилансну евиденцију Банке. Пренос у ванбилансну евиденцију односи се на проблематичне кредите када је обрачунати износ обезвређења кредита који је банка евидентирала у корист исправке вредности 100% његове бруто књиговодствене вредности.

Билансна сума

На крају 2017. године билансна сума Банке (нето актива) је износила РСД 369.183,5 милиона (ЕУР 3,1 милијарда) што представља смањење 7,7% у односу на претходну годину. Фокус пословања Банке и даље је на одрживом пословању, расту профитабилности, одржавању и даљем унапређењу квалитета кредитног портфолија, изналагању нових извора прихода и ефективнијем упошљавању расположивих средстава.

Извори средстава

И током 2017. године настављен је раст девизне штедње становништва од око ЕУР 33,1 милион што представља главни извор средстава Банке. Депозити правних лица забележили су пад за РСД 25.752,5 милиона у односу на крај 2016. године. Депозити банака и других финансијских организација смањени су за РСД 338,1 милион.

Током 2017. године, Банка је вратила ино кредиторима око ЕУР 42,9 милиона док је износ нових узетих кредитних линија занемарљив. Стање обавеза Банке на крају 2017. године, по основу примљених кредитних линија износи РСД 7.392,3 милиона и у односу на крај 2016. године смањено је за РСД 5.591,9 милиона.

На дан 31.12.2017. године Банка нема субординираних обавеза у билансу. У децембру исте године враћен је субординирани кредит у износу од ЕУР 50,0 милиона узет крајем 2011. године у циљу повећања каптала.

Пласмани

У току претходне године Банка је забележила пад пласмана привреди у износу од РСД 2.358,2 милиона односно 3,2%. У сегменту пословања са становништвом остварен је раст пласмана од РСД 6.189,8 милиона. У структури кредита доминирају готовински кредити и стамбени кредити. Значајан део ликвидних средстава, и током 2017. године, Банка је пласирала у хартије од вредности (Хов) и поред смањења ове позиције. На крају претходне године, у Хов је пласирано РСД 117.288,8 милиона, што је смањење од РСД 19.078,0 милиона у односу на исти период 2016. године.

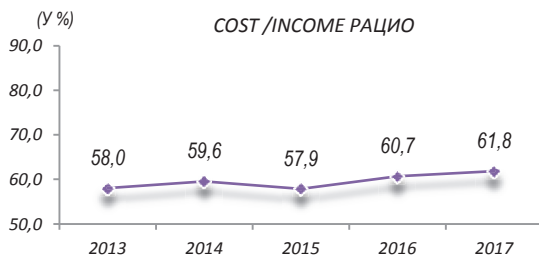

Профитабилност

Након 2015. и 2016. године, када је Банка забележила негативан резултат (због надпросечних расхода обезвређења пласмана и кредитно ризичних ванбилансних ставки, укупно РСД 27.916,1 милион), на крају 2017. године Банка је остварила позитиван резултат.

Уз благи раст Cost/Income рација (61,8% на крају 2017. године у односу на 60,7% на крају 2016. године), забележен је и нето приход обезвређења пласмана и кредитно ризичних ванбилансних ставки у току 2017. године (РСД 17,9 милиона) за разлику од претходних година када је забележен нето расход.

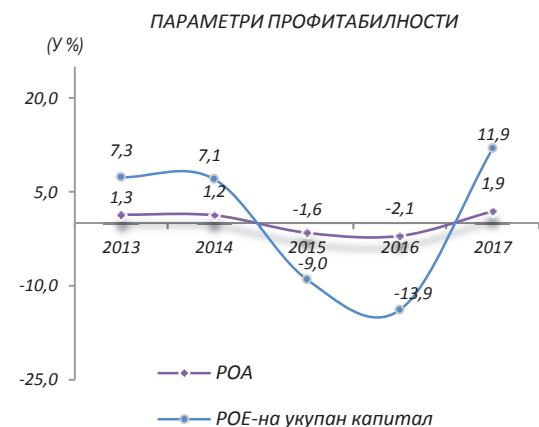
Cost/Income рацио је забележио благи раст на крају 2017. године у односу на 2016. годину.

Добитак по основу камата, у току 2017. године бележи пад од 7,6% у односу на исти период 2016. године. Истовремено добитак од накнада и провизија бележи раст од 5,5%.

У току 2017. године настављен је тренд смањивања како активних тако и пасивних каматних стопа као и током 2016. године. Оптимизацијом цене и структуре извора средстава као и ефикаснијом политиком одобравања кредита остварена је каматна маржа у складу са усвојеним бизнис планом за 2017. годину (3,3%).

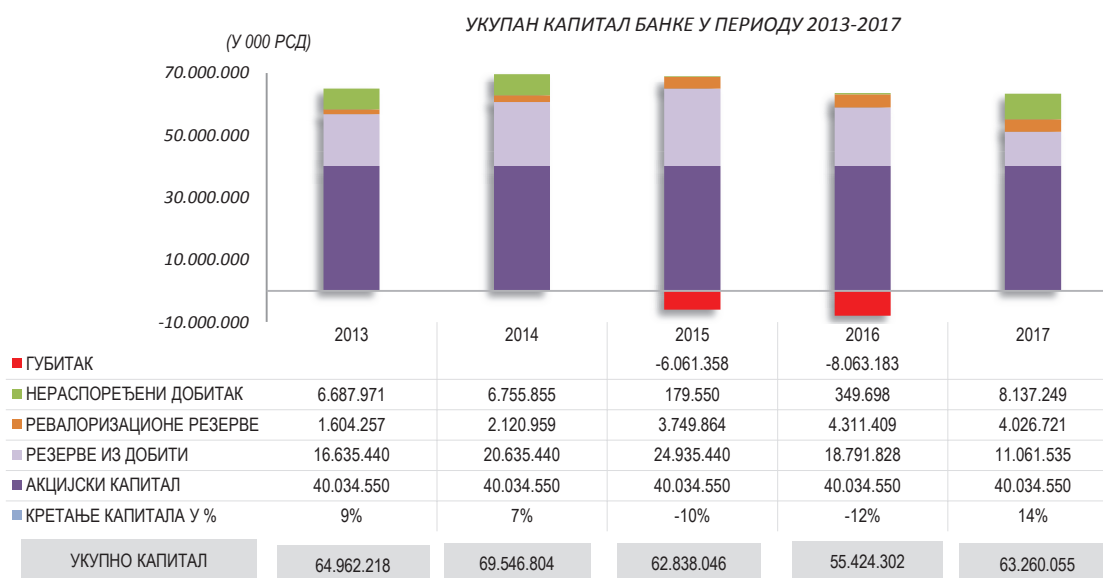

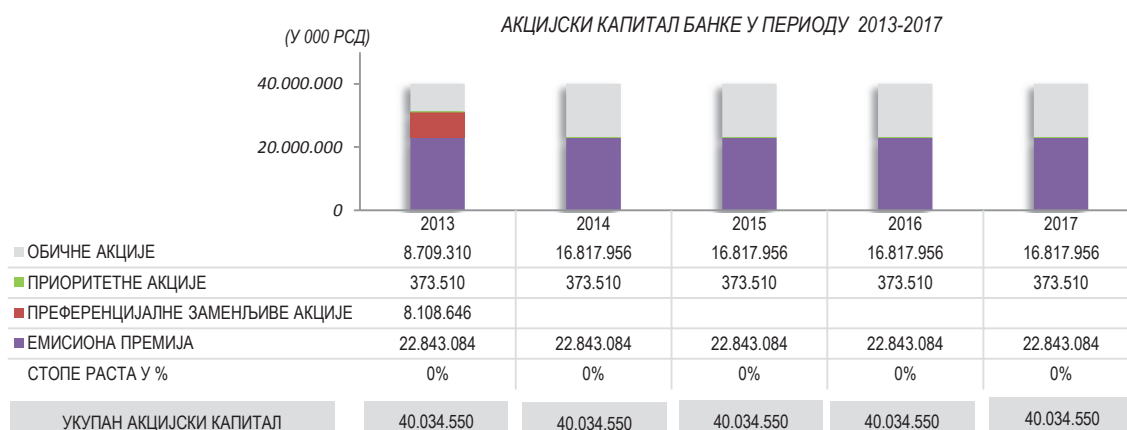
Капитал Банке

Промене на капиталу у периоду од 2013. до 2017. године:

ОПИС	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
КАПИТАЛ БАНКЕ (У 000 РСД)					
Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	40.034.550	40.034.550	40.034.550
Резерве из добити	16.635.440	20.635.440	24.935.440	18.791.828	11.061.535
Ревалоризационе резерве	1.604.257	2.120.959	3.749.864	4.311.409	4.026.721
Нераспоређени добитак	6.687.971	6.755.855	179.550	349.698	8.137.249
Губитак	-	-	6.061.358	8.063.183	-
УКУПАН КАПИТАЛ	64.962.218	69.546.804	62.838.046	55.424.302	63.260.055

На крају 2017. године укупан капитал Банке износи РСД 63.260,1 милион и повећан је 14,1% у односу на крај 2016. године. У периоду од 2011. до 2017. године укупан капитал Банке је повећан 42,9%. У истом периоду, акцијски капитал је повећан 40,7% односно РСД 11.572,0 милиона. Банка је до сада повећала акцијски капитал по основу две емисије преференцијалних заменљивих акција (2010. године у износу од РСД 11.400 милиона и 2012. године РСД 11.572 милиона). Банка је у дужем временском периоду већи део оствареног добитка распоређивала у резерве за процењене губитке у циљу одржавања сигурности у пословању и адекватности капитала, односно за заштиту акционарског капитала од евентуалних губитака али и за повећање основног капитала. Банка је у току последњих пет година из оствареног добитка и по основу ревалоризације, најпре повећавала укупне резерве да би их у току 2016. и 2015. године користила за покриће губитка. Резерве из добити на крају 2017. године су умањене у односу на 2016. годину за РСД 7.730,3 милиона с обзиром да је банка део искористила за покриће забележеног губитка из 2016. године.

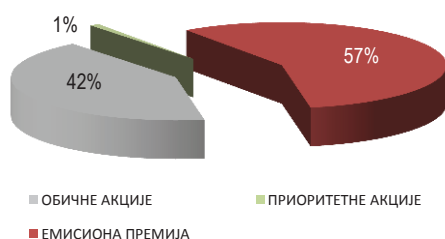

Обичним (редовним) акцијама Банке се тргује на Стандард листингу Београдске берзе од 2010. године. Током 2014. године извршена је конверзија преференцијалних замењивих акција у обичне акције и од тада није било промена у структури акционарског капитала. Банка на дан 31. децембар 2017. године има 16.817.956 обичних акција (редовних) и 373.510 приоритетних (преференцијалних) акција појединачне номиналне вредности РСД 1.000. На крају 2017. године обичне акције Банке поседује 1.194 акционара, а приоритетне акције 635 акционара.

Акционари Банке на дан 31. децембар 2017. године су:

АКЦИОНАРИ	ОБИЧНЕ АКЦИЈЕ	% УЧЕШЋА	ПРИОРИТЕТНЕ АКЦИЈЕ	% УЧЕШЋА	УКУПНО АКЦИЈЕ	% УЧЕШЋА У АКЦ. КАПИТАЛУ
Република Србија	7.020.346	41,7	-	0,00	7.020.346	40,8
EBRD	4.109.440	24,4	-	0,00	4.109.440	23,9
IFC	1.706.810	10,2	-	0,00	1.706.810	9,9
DEG	772.850	4,6	-	0,00	772.850	4,5
SWEDFUND	386.420	2,3	-	0,00	386.420	2,3
ОСТАЛИ	2.822.090	16,8	373.510	100,00	3.195.600	18,6
УКУПНО	16.817.956	100,0	373.510	100,0	17.191.466	100,0

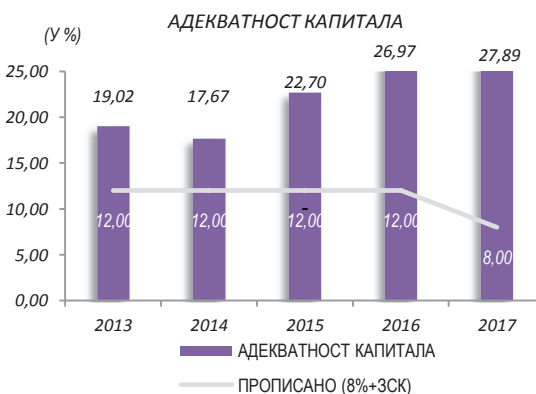
СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА НА ДАН 31.12.2017.

Адекватност капитала

Показатељ адекватности капитала Банке на крају 2017. године, поред и даље значајних резервисања, износи 27,89%, што најбоље показује да је Банка одржала адекватну капитализованост. Банка је и у току 2017. године, испунила све параметре пословања

прописане Законом о банкама, и испунила све обавезе, што је поуздан индикатор стабилног и сигурног пословања.

Показатељи пословања прописани законом

Р.Б.	ОПИС	ПРОПИСАНО	2017.	2016.	2015.	2014.	2013.
1.	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (КАПИТАЛ / РИЗИЧНА АКТИВА); *ЗАХТЕВ ЗА КОМБИНОВАНИ ЗАШТИТНИ СЛОЈ КАПИТАЛА	мин 8% +зск*	27,89%	26,97%	22,70%	17,67%	19,02%
2.	ПОКАЗАТЕЉ УЛАГАЊА У ЛИЦА КОЈА НИСУ У ФИНАНСИЈСКОМ СЕКТОРУ И ОСНОВНА СРЕДСТВА	макс 60%	14,96%	17,47%	23,13%	27,60%	24,67%
3.	ПОКАЗАТЕЉ ВЕЛИКЕ ИЗЛОЖЕНОСТИ БАНКЕ	макс 400%	34,96%	38,48%	79,76%	160,59%	97,78%
4.	ПОКАЗАТЕЉ ДЕВИЗНОГ РИЗИКА	макс 20%	4,40%	2,96%	10,60%	2,90%	2,12%
5.	ПОКАЗАТЕЉ ЛИКВИДНОСТИ (месечни, последњи дан у месецу)	мин 0,8	4,30	2,86	2,73	2,84	3,45

Напомена: У складу са регулативом НБС, Банка обрачунава заштитни слој за очување капитала, заштитни слој капитала за системски значајне банке и заштитни слој капитала за структурни системски ризик.

Оперативни cash-flow

На крају 2017. године оперативни cash-flow у односу на исти период 2016. године је већи за РСД 1.244,8 милиона (остварено је повећање за 15,6%). У посматраном периоду остварен је раст прилива од накнада за РСД 436,3 милиона односно за 7,0%, док су приливи од камата забележили пад у истом периоду од РСД 2.133,6 милиона односно за 12,1%. Разлог за наведено може се наћи у даљем смањењу активних каматних стопа. На страни одлива готовине из пословних активности, исплате по основу камата су реализоване на нижем нивоу за РСД 2.221,5 милиона односно смањене су за 51,7%. Разлог за смањење одлива по основу камата лежи у смањењу просечне каматне стопе на орочене депозите.

Пословном политиком утврђују се основна начела пословања и дефинишу послови које Банка обавља у циљу испуњења пословних резултата и приоритета дефинисаних важећом Стратегијом и бизнис планом Банке, а која је заснована на:

- положају Банке на финансијском тржишту и стеченом поверењу клијената у Банку,
- пројекцијама основних параметара макроекономске политике и
- развојним циљевима Банке.

Пословна политика Банке је усаглашена и са Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, као и са политикама управљања појединачним ризицима.

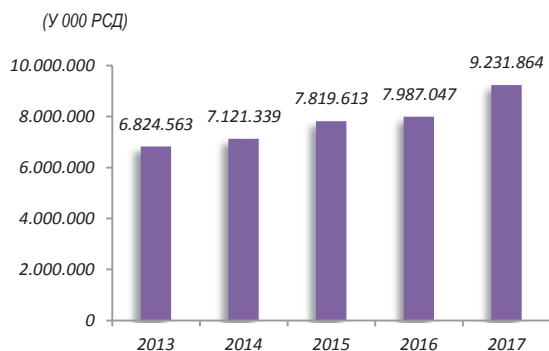
Банка послује самостално, по тржишним принципима, уз примену начела ликвидности, профитабилности и сигурности, уз поштовање закона, других прописа и општих принципа банкарског пословања у остваривању својих циљева на друштвено одговоран начин, у складу са темељним вредностима и пословном етиком.

Правила корпоративног управљања

Правила корпоративног управљања у Банци су заснована на одговарајућим законским прописима (првенствено Закон о банкама и Закон о привредним друштвима).

Надлежности и овлашћења свих органа Банке (Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Одбор за ревизију, Одбор за управљање активом и пасивом, Кредитни одбор), су заснована на одговарајућим законским прописима и дефинисана су интерним актима (Уговор о оснивању, Статут

ОПЕРАТИВНИ CASH FLOW

Опис промена у пословним политикама друштва

У току 2017. године Банка није вршила промене у документу Пословна политика. Пословна политика Банке усвојена је на Скупштини акционара Банке дана 26.01.2012. године.

Банке, пословници о раду органа Банке и другим интерним актима).

Банка у свом пословању, у складу са Одлуком Извршног одбора Банке од априла 2013. године, примењује Кодекс корпоративног управљања Привредне коморе Србије („Сл. гласник РС“, бр. 99/2012), који је усвојила Скупштина Привредне коморе Србије.

Правила корпоративног управљања имплементирана су кроз интерна акта Банке и у самој примени истих не постоје одступања.

Кодексом корпоративног управљања успостављени су принципи корпоративне праксе према којима се, у пословању, понашају и придржавају носиоци корпоративног управљања Банке. Циљ Кодекса је увођење добрих пословних обичаја у области корпоративног управљања, равноправан утицај свих заинтересованих страна, постојећих и потенцијалних акционара, запослених, клијената, органа Банке, државе и др. Коначан циљ је обезбеђење дугорочног и одрживог развоја Банке.

Текст Кодекса корпоративног управљања је јавно објављен на интернет презентацији Привредне коморе Србије (www.pks.rs/PoslovnoOkruzenje.aspx?id=1412&p=3) као и на интернет презентацији Банке (www.kombank.com/korporativno-upravljanje).

Управљање пројектима и пројектним портфолиом

У 2017. години, реализовано је укупно 12 пројеката и 77% планираног буџета пројектног портфолија док на дан 31.12.2017. године 8 пројеката из пројектног портфолија Банке наставља реализацију током 2018. године.

Реализовани су успешно сви кључни пројекти планирани Стратегијом и бизнис планом Банке за 2017. годину и то како по питању обухвата пројекта тако и по питању планираних кратких рокова реализације:

- Реорганизација пословне мреже** – Пројектом је успешно и у врло кратком року без утицаја на пословање Банке реорганизован комплетан процес рада 24 филијале (са мрежом од преко 200 експозитура) уз формирање 6 Пословних и 5 Пословно корпоративних центара усмерених на управљање, контролу и унапређење продајних и услужних активности према клијентима. Стандардизована је систематизација радних места и оптимизована менаџерска структура за више од 50% али и централизовано управљање мрежом у пословним секторима Банке. Извршена је типизација експозитура уз јасну поделу послова и циљева по запосленима у продаји. Са циљем оптимизације процеса централизован је, „outsourсе“-ован и унапређен велики број оперативних процеса који су се обављали у филијалама Банке. Централизацијом су обухваћени сви послови становништва, привреде, домаћег и међународног платног промета, рачуноводствени послови, правни послови као и сви административни и техничко - оперативни послови чиме је унапређен велики број оперативних процеса. Централизација послова довела је до смањења ризика, повећања продуктивности запослених, смањења оперативних трошкова, унапређења пословних процеса и успостављања адекватнијег система контроле. Додатно, пројектом је реорганизовано трезорско пословање Банке уз смањење броја трезора са 24 трезорске локације на само 5 подручних трезора и тиме оптимизовани оперативни трошкови у раду са готовином. Реализацијом овог пројекта постављени су јаки темељи за даљу модернизацију пословања Комерцијалне банке.
- Централизација middle office-a** – Пројектом је редефинисан рад кредитних одбора Банке и унапређена ефикасност кредитног процеса у делу одлучивања (време одобрења стандардних готовинских кредита је скраћено) уз значајно смањење броја учесника у процесу одлучивања. Уведен је јединствен процес одлучивања за производе у становништву чиме је убрзан кредитни процес у овом сегменту пословања. Преко 95% одлука за ову клијентску групу донето је од стране нижих нивоа одлучивања Банке. Стандардизована је кредитна анализа и омогућене јаче продајне активности.

- **Централизација позадинских активности** – Као подршка процесу реорганизације пословне мреже спроведена је успешна централизација домаћег и међународног платног промета уз оптимизацију централизованих процеса, повећање продуктивности запослених у централи Банке и за преко 50%, а све то уз смањење оперативних ризика. Обухваћени су сви процеси укључујући и отварање рачуна правних лица и предузетника, обрада инструмената обезбеђења, рекламације и слично. Након централизације забележено је и повећање учешћа налога клијената достављених путем еБанке чиме је додатно оптимизовано ангажовање запослених у мрежи Банке, а клијентима омогућена ефикаснија услуга.
 - **Програм Дигитализације** – У наставку реализације пројекта из 2016. године уведена је дигитална експозитура („КОМеСЕНТАР“) која је омогућила коришћење сета постојећих услуга клијентима без доласка у просторије Банке. Уведена је „КОМеРАУ“ дигитална платна картица на мобилном уређају којом је омогућено клијентима који поседују мобилне телефоне са „НФЦ“ технологијом да плаћају робу и услуге на продајним местима која су опремљена ПОС терминалима за безkontakтно плаћање без присуства физичке платне картице. Реализовано је додатно унапређење еБанк и мБанк апликација, а уведени су и двовалутни банкомати чиме је значајно проширена понуда услуга Банке преко дигиталног канала продаје.
- У складу са регулативом која је ступала на снагу током 2017. године успешно су реализовани следећи регулаторни пројекти:
- **Имплементација ИФРС9 стандарда** – У складу са применом новог стандарда од јануара 2018. године током 2017. године реализован је највећи део обухвата пројекта и то: измењена је методологија обезвређења, и креирана нова методологија за вредновање по фер вредности, спроведена је анализа постојећег портфолиа Банке и усвојена акта којима су образложене уговорне клаузуле које се примењују у пословању. Припремљене су и измене рачуноводствених политика и аката као и све системске измене чиме је осигурана успешна имплементација одредби стандарда почетком 2018. године.
 - **Имплементација Базел стандарда** – У складу са новом Одлуком о адекватности

капитала Народне банке Србије кроз коју су имплементирани одредбе Базел 3 стандарда у делу кредитног, тржишног, оперативног и ризика ликвидности и капитала примењене су измене у актима Банке и имплементирано ново апликативно решење засновано на савременом Oracle апликативном решењу OFSAA за обрачун капиталних захтева за кредитне и тржишне ризике на нивоу Банке и Групе.

Остали значајнији реализовани пројекти:

- **Имплементација МДС решења 4.11.** – Пројектом је унапређен систем за идентификацију и аутоматизовано праћење сумњивих трансакција у супсидијарима чиме су успостављени јединствени законски и међународни стандарди у области спречавања прања новца и финансирања тероризма на нивоу Банке и Групе.
- **Унапређење „storage“ и САН инфраструктуре** – Инсталирана је нова „storage“ инфраструктура чиме је Банка уз оптимизацију трошкова одржавања прешла на технолошки савременије уређаје који су допринели бољим перформансама али и већим капацитетима информационог система Банке.
- **Имплементација ISO20000-1 стандарда** – У складу са стратешким опредељењем Банке да настави свој пут сервисно-оријентисане организације са јасно дефинисаним ИТ процесима, у 2017. години је започета реализација пројекта Имплементација ISO20000-1 стандарда, који ће обезбедити успостављање Система управљања ИТ услугама и сертификацију Банке по стандарду ISO20000-1. Од стране сертификационог тела реализована је ГАП анализа усклађености Банке са наведеним стандардом, а која је показала изузетно висок ниво зрелости ИТ процеса. У току 2018. године предстоји финално усаглашавање са захтевима стандарда, као и сертификација Банке.

6.2. Пословање са привредом

Тржиште-основне тенденције

Тренд пада активних каматних стопа који се бележи од 2014. године наставио се и у 2017. години, највећим делом као последица конкуренције између банака и мањим делом смањења цене извора за кредите. У 2017. години забележене су историјски најниже активне каматне стопе (кредити са валутном клаузулом испод 1,4%; динарски кредити испод 3,0%).

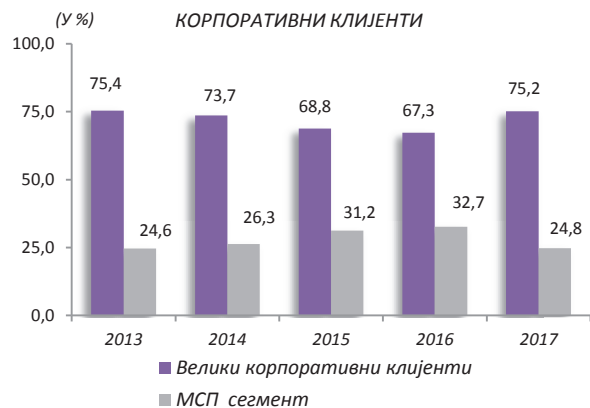
Стандарди банака за новоодобрене кредите привреди су ублажени у 2017. години и то првенствено за мала и средња предузећа, а у мањој мери и за велика предузећа. Посматрано према рачности и валути, ублажавање стандарда је присутно код краткорочног и дугорочног динарског кредитирања привреде, као и краткорочног кредитирања привреде у девизном знаку.

Банке исказују и већу спремност за преузимање ризика приликом кредитирања привреде.

У 2017. години присутна је тенденција благог повећања тражње привреде за кредитима и то првенствено од стране великих предузећа. На раст тражње утицала је већа потреба за финансирањем капиталних пројеката у односу на потребу за финансирањем обртних средстава и рефинансирањем постојећих обавеза. Ни у 2017. години, као ни у 2016. није било субвенционисаних кредита привреди.

Кредити³⁹ - пословање Банке

Реализација новоодобрених кредита у 2017. години већа је за РСД 4,1 милијарду у односу на 2016. годину. У портфолиу Банке дошло је до раста учешћа великих корпоративних клијената са 67,3% на 75,2% услед повећања реализације пласмана у овом сегменту за 63,8%.

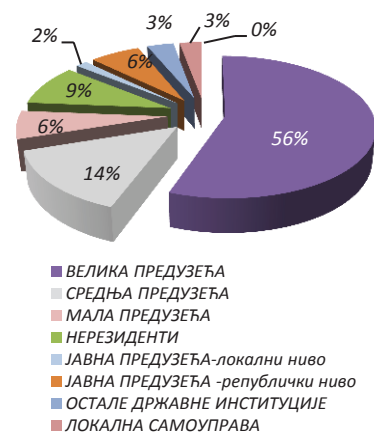

Каматна стопа на кредите индексиране у ЕУР је и даље значајно нижа у односу на кредите у динарима што је у условима стабилног курса био одређујући фактор тржишта за већом тражњом кредита са валутним знаком у односу на чисте динарске кредите. Сходно томе учешће динарских кредита у портфолиу на крају 2017. године остало је на ниском нивоу од свега 10,9%.

Превремене отплате кредита и наставак снижавања каматних стопа као последица притиска конкуренције условили су и смањење прихода од камата у 2017. години.

У погледу конкуренције током целе 2017. године најактивније су биле Banca Intesa a.d. Beograd, UniCredit banka Srbija a.d. Beograd, Societe Generale Banka a.d. Beograd, уз повремених акције на тржишту и следећих банака: ProCredit a.d. Beograd i Erste banka a.d. Novi Sad. Код свих конкурената је приметан флексибилнији приступ (каматне стопе, рокови доспећа, тражени инструменти обезбеђења) при одобравању кредита, у односу на претходне године.

СТРУКТУРА КЛИЈЕНАТА НА ДАН 31.12.2017.

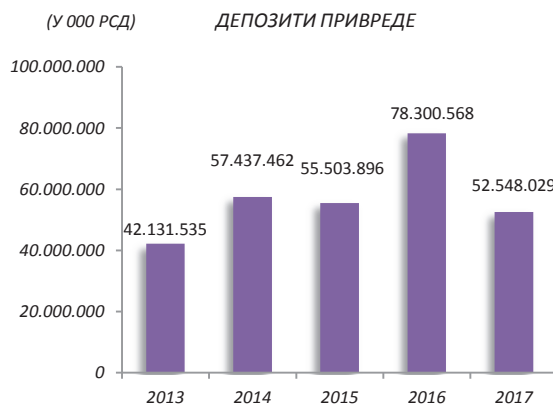
³⁹ Позиција датих кредита и депозита не укључује остале пласмане

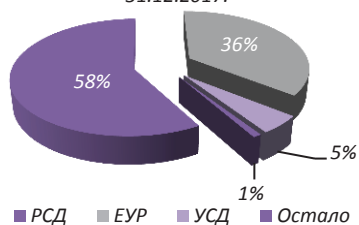
Депозити ⁴⁰

Имајући у виду снажну депозитну базу и константно високу ликвидност Банке, као и чињеницу да је тражња за кредитима и поред благог раста била на ниском нивоу у 2017. години, фокус је био на управљању висином и структуром депозита, у циљу оптимизације цене извора и смањења трошкова камата.

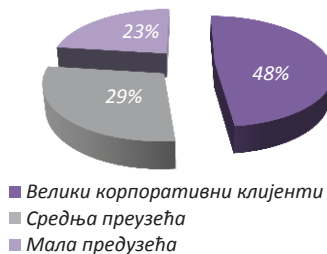
Осим тога значајан ограничавајући фактор могућности остварења раста депозитне базе привреде у 2017. години је и чињеница да је Банка због негативног резултата на крају 2016. године била ограничена у учествовању на тендерима и јавним позивима.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА ДЕПОЗИТА НА ДАН 31.12.2017.

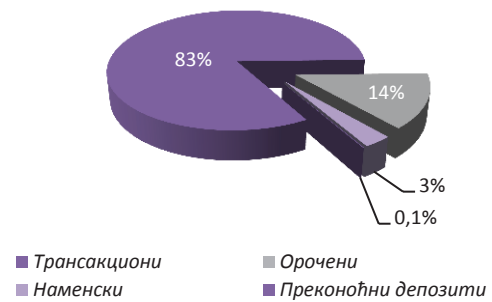
СТРУКТУРА ДЕПОНЕНАТА НА ДАН 31.12.2017.

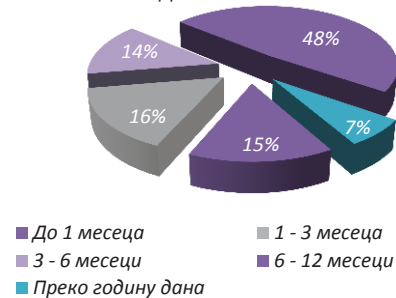
Наротела: Приказ структуре депонената урађен је на основу интерне сегментације клијената.

⁴⁰ Позиција депозити не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије

РОЧНА СТРУКТУРА ДЕПОЗИТА НА ДАН 31.12.2017.

РОЧНА СТРУКТУРА ОРОЧЕНИХ ДЕПОЗИТА НА ДАН 31.12.2017.

6.3. Пословање са становништвом

У условима веома динамичног и конкурентног тржишта пословање са становништвом остварило је у 2017. години значајно добре резултате. Фокус је био на расту реализације кредита и остварењу нето прихода.

Усмеравајући сву своју пажњу на клијента, увели смо низ иновативних производа, нових технолошких решења, унапредили процедуре и појачали своју ефикасност.

Кредити – пословање Банке

Раст кредита становништва остварен је захваљујући константном иновирању понуде производа у циљу прилагођавања захтевима тржишта и побољшања конкурентности. У 2017. години је реализовано РСД 39,2 милијарде кредита, што је 24% више у односу на 2016. годину.

Реализација је повећана у свим сегментима пословања. Највеће повећање је остварено код **готовинских кредита** (32%), захваљујући пре свега коригованој редовној понуди Банке као и акцијским/посебним понудама за специфичне групе клијената. Понуда у овом сегменту је константно мењана и прилагођавана током године пошто је ово најатрактивнији сегмент

тржишта у делу становништва. Банка је употпунила своју понуду са динарским готовинским кредитима са осигурањем – ЦПИ. Иновирана је и понуда за пензионере као једне од најважнијих категорија клијената у виду продужења рокова и повећања максималног износа. Извршена је нова сегментација клијената како би сваки клијент добио оптималне услове, а креирана је и посебна понуда за најзначајније клијенте Банке.

У сегменту **стамбених кредита** остварено је повећање реализације за 6%, пре свега због нових услова одобравања који су били знатно повољнији него претходне године (редовна понуда са повољнијим условима почела крајем фебруара 2017. године). Додатно, а имајући у виду присутан тренд пада каматних стопа на тржишту, Банка је омогућила постојећим кредитно уредним клијентима смањење каматне стопе на кредите у отплати са циљем очувања квалитета и износа портфолија.

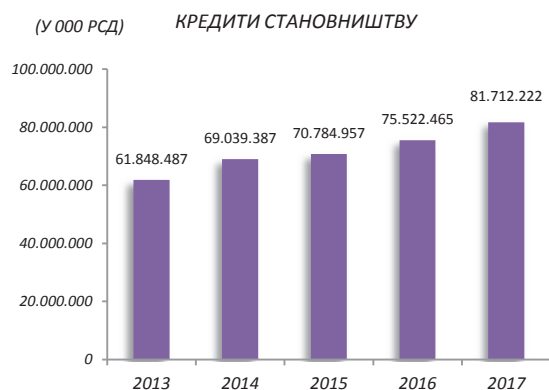
Банка је другу годину за редом одобравала субвенционисане кредите професионалним војним лицима чиме постепено повећава кредитирање овог сегмента клијената.

У агро бизнису остварен је раст реализације **пољопривредних кредита** за 26%, садејством редовне понуде, акцијских и сајамских кредита, субвенционисаних кредита у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, кредита у сарадњи са локалним самоуправама и продавцима механизације. Посебан допринос овом успеху дао је акцијски краткорочни динарски кредит осмишљен у циљу адекватне кредитне подршке до почетка одобравања субвенционисаних кредита (на тај начин клијенти током целе године имају доступне повољне динарске кредите). Овим је Банка постигла тржишно учешће од 18% у структури свих пољопривредника који користе кредите.

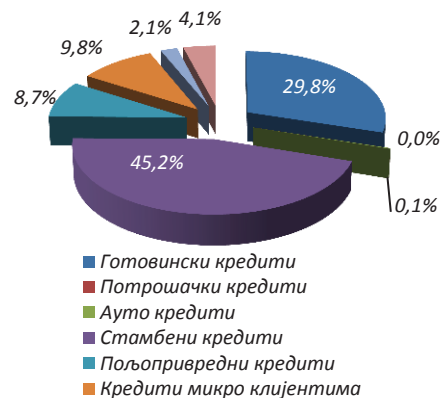
Повећање реализације кредита у **микро бизнису** износило је 15%, и то захваљујући пре свега акцијским и производима из кредитне линије Банке, док је учешће средстава из ино кредитних линија минимално, за разлику од прошлих година.

У 2017. години највише је реализовано готовинских кредита (53%), затим следе кредити микро бизнису (23%), пољопривредницима (14%) и стамбени кредити (10%). Од укупно реализованих кредита у 2017. години, 66% је одобрено без валутне клаузуле, већином готовинских кредита.

Све наведено довело је до раста нето стања пласмана становништву од РСД 6,2 милијарди или 8,2%.

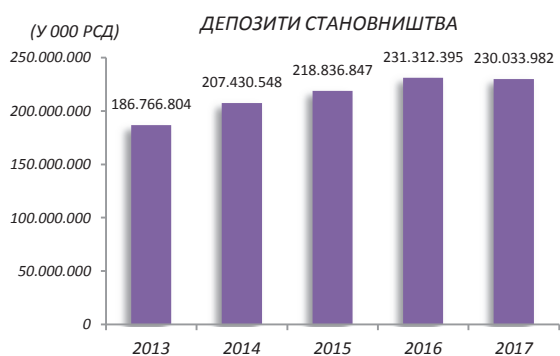
СТРУКТУРА САЛДА НЕТО ПЛАСМАНА НА ДАН 31.12.2017.

Депозити⁴¹ - пословање Банке

На нивоу банкарског сектора, у 2017. години, остварен је раст укупних девизних депозита од ЕУР 395 милиона, док је Банка растом од ЕУР 44 милиона у 2017. години и поред извршеног смањења каматних стопа, задржала лидерску позицију на тржишту са благо смањеним тржишним учешћем које износи 18,76% (19,11% на дан 31.12.2016. године).

⁴¹ Позиција депозити не укључује остале обавезе и средства примљена кроз кредитне линије

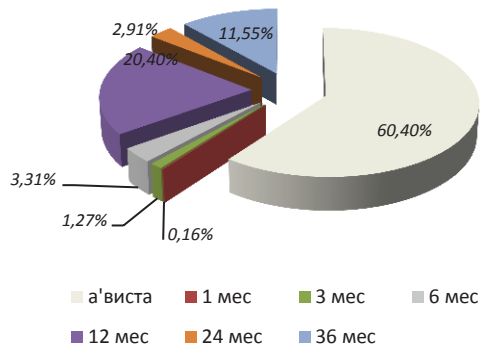

У овим тржишним условима успостављен је прави однос између цене, брэнда Банке и жељеног и стабилног раста депозита.

Цена депозита становништва наставља да пада у складу са тржишним околностима. Банка је и даље перципирана од стране клијената као институција од највећег поверења, стога депозити константно расту иако пасивна каматна стопа опада.

СТРУКТУРА ДЕВИЗНЕ ШТЕДЊЕ НА ДАН 31.12.2017.

У девизној штедњи смањено је учешће орочене штедње на рок од и преко 12 месеци и износи 34,9% (повећано учешће а' виста штедње и износи 60,4%). Доминирају улози до ЕУР 50.000 (по броју преко 99%, по износу 76%).

Остали производи

2017. годину карактеришу и активности на унапређењу понуде осталих производа и услуга Банке. Уведени су нови производи из области дигиталног банкарства, док су сетови рачуна који су уведени у децембру 2016. године доживели праву експанзију, укупно има 160.000 активних сетова рачуна. Наглашавамо добар пријем сетова рачуна код најмлађих клијената чиме се ствара основа за сигурно пословање у будућности. Значајне активности посвећене су и даљем развоју послова банкоосигурања у циљу комплетније понуде финансијских услуга за клијенте на једном месту и остварења додатних прихода од накнада. Крајем године уведени су у понуду сетови рачуна за микро бизнис.

Пословна мрежа

У првој половини 2017. године завршена је реорганизација Банке чији је главни циљ био стварање услова за веће задовољство клијената претварањем експозитуре у модерне продајне и саветодавне центре. Након реорганизације пословне мреже, на крају 2017. године мрежу Банке у сегменту становништва чини 6 Пословних центара и једна филијала (уместо некадашње 24 филијале) и 204 експозитуре по чему је Банка остала лидер на тржишту у покривености истог и доступности клијентима. Имајући у виду потребе клијената, Банка је наставила са активностима побољшања корисничког искуства унапређењем изгледа експозитуре, пресељењем у нове просторије,

прилагођавањем радног времена и сл. Реорганизацијом пословне мреже повећан је број продаваца и продајних локација.

Профитабилност

Све предузете пословне активности резултирале су да пословање са становништвом оствари укупне нето приходе од камата и накнада у износу од РСД 8.685,8 милиона што представља раст од 8,8% у односу на прошлу годину.

6.4. Управљање средствима

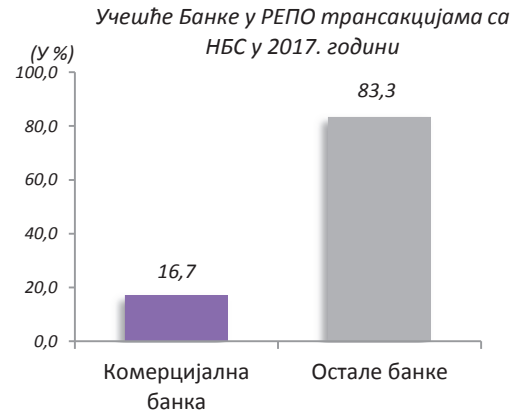
Полазећи од стратешке оријентације Банке, активност пословне функције Трезор усмерена је на активно управљање средствима и ликвидношћу уз обезбеђење несметаног функционисања Банке и задовољење пословних потреба клијената.

Окружење у коме је функција Трезора пословала обележено је снижавањем референтне каматне стопе (РКС) током 2017. године са 4,0% на 3,5% сукцесивно, стабилизацијом каматних стопа на релативно ниском нивоу, трендом пада приноса на домаће државне хартије од вредности и негативним каматним стопама на ЕУР и ЦХФ на ино тржиштима, што је имајући у виду расположива средства, представљало веома значајан изазов у управљању ликвидношћу.

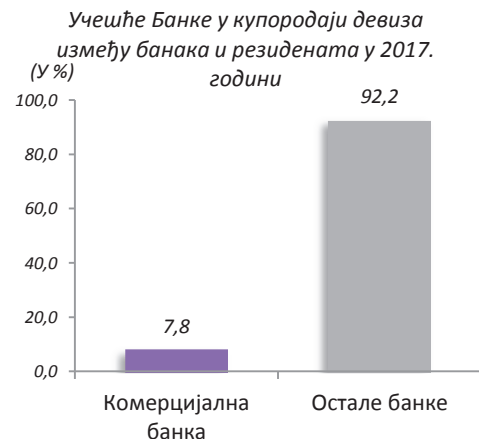
У 2017. години, ликвидносна позиција Банке била је стабилна, а ликвидна средства пласирана су претежно у државне хартије од вредности Републике Србије, затим кроз седмодневне реверзне РЕПО операције и преконоћне депозите са Народном банком Србије као и кроз краткорочне позајмице на међубанкарском тржишту.

Високо учешће Банке на примарним аукцијама државних хартија од вредности Републике Србије било је праћено и врло активним учешћем на секундарном тржишту, док је имајући у виду рочну структуру извора, највећи део краткорочне динарске ликвидности био пласиран кроз реверзне РЕПО операције са Народном банком Србије.

Активности функције Трезора на девизном тржишту такође су биле интензивне. У пословању са резидентима са укупним откупом девиза у износу од ЕУР 976 милиона (увећање за 13,9% у односу на претходну годину) и са укупном продајом девиза у износу од ЕУР 913 милиона (увећање за 7,4% у односу на претходну годину), Банка је једна од најактивнијих учесница на девизном тржишту.

Крајем 2017. године Банка је извршила у целости отплату субординираног дуга у износу од ЕУР 50,0 милиона „повученог“ 2011. године од стране Међународне Финансијске Корпорације („IFC“). Отплата је извршена у условима високе адекватности капитала, знатно изнад регулаторних захтева. У наредном периоду очекују се позитивни ефекти на снижавању укупне цене извора финансирања.

Стратегија функције Трезора у наредном периоду биће фокусирана на опрезно упошљавање ликвидних средстава у безризичне и нискоризичне финансијске инструменте и на даље снижавање цене извора.

Кључни резултати пословне функције Нове банкарске технологије са њеним посебним деловима

Тржиште – основне тенденције

У 2017. години приметно је да се на тржишту догађају промене које доносе све већи степен аутоматизације процеса као и да се појављују нови дигитални производи. Нове технологије у банкарству преузимају примат када се разматрају најефикаснији канали за аквизицију клијената.

Такође, пратећи развој технологије и законска регулатива се прилагођава како би се нови дигитални производи и сервиси користили на сигуран, транспарентан и једноставан начин.

Највише промена доноси платна директива 2 (ПСД2) која је ступила на снагу у оквиру Европске уније и која има велики утицај и на наше тржиште када су у питању нове банкарске технологије иако Србија још увек није члан Европске уније. Увођењем ПСД2 регулативе финансијске институције у Европској унији су обавезне да изложе своје сервисе и податке ка трећим странама на сигуран начин и у складу са правилима које ПСД2 прописује. Иако се на први утисак чини да ПСД2 делатност финансијских институција чини доступном трећим странама (посебно „финтек“ компанијама и „финтек“ „стартаповима“) чињеница је да се удруживањем финансијских институција и финтек компанија добијају иновативни сервиси и производи који доносе нове савремене услуге према клијентима, а финансијским институцијама приступ новим клијентима и додатне приходе по основу накнада. Неке од банака у Србији (углавном банке са већинским страним власништвом) су препознале могућности које доноси ПСД2 регулатива и већ су почеле да имплементирају сервисе који су усклађени са овом регулативом.

Друге битне законске регулативе које треба да ступе на снагу и које ће имати велики утицај на дигиталне сервисе и производе је нови Закон о заштити података о личности (комплементаран са ГДПР регулативом у Европској унији) и нови Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма док Закон о електронском потпису и електронској

идентификацији чека да се усвоје подзаконска акта како би се нашао у потпуности у примени.

Тржиште се генерално отвара за све врсте нових дигиталних сервиса и производа, банке са већинским страним власништвом доносе знање и технологију из својих матичних банака што ће представљати додатни изазов и мотив да се настави са иновацијама и имплементацијом нових банкарских технологија и у Комерцијалној банци.

6.5. Сектор нових банкарских технологија и дигиталног банкарства

Током 2017. године, успешно је настављен рад на достизању циљева постављених стратегијом из претходне године и програма дигитализације, чиме је обезбеђен континуитет и доследност, а чиме је и потврђена стратегија постављена приликом формирања пословне функције. Како је било и планирано, проширен је делокруг рада са производа и сервиса намењених становништву, на производе и услуге који су намењени микро пословним субјектима, што је реализовано успешно.

- Фебруар 2017. (мБанка) и мај 2017. године (еБанка). Пуштене су нове верзије апликација за електронско банкарство (еБанка и мБанка) за клијенте физичка лица, које су донеле савремен, нови дизајн, нове функционалности уз бројна техничка и логичка унапређења у односу на раније верзије, али и уз нове сервисе који су први те врсте на домаћем тржишту. Мобилна апликација је обogaћена првом на тржишту дигиталном платном картицом која је саставни део апликације мБанка. Ова „Виза“ картица која се назива „КОМеРАУ“ нуди клијенту могућност да врши плаћања уз помоћ телефона уместо физичке картице. Комерцијална банка је оваквим увођењем („ХЦЕ“) дигиталне картице била прва банка на тржишту са интегрисаном овом функционалношћу у саму мБанка апликацију. Ову врсту картице је до сада одабрало више од 1.300 клијената. За разлику од конкуренције, корисници код нас могу да аплицирају за ову картицу кроз мБанка апликацију, без одласка у експозитуру. За разлику од конкуренције, омогућена је „tap&pay“ опција – плаћање без потребе логовања у апликацију. Развој ове картице и лансирање је код примарне конкуренције трајало око годину и по дана, док је у нашој Банци, од идеје до лансирања све завршено

за осам месеци и то са бољим крајњим резултатом. Апликација мБанка нуди поред сервиса као што је и „КОМЕКЕШ“, администрацију профила и администрацију картица. Пуштена је у употребу биометријска идентификација клијента помоћу отиска прста, корисника мБанка апликације, а за клијенте који то желе и имају техничке могућности.

- Мај 2017. године. Отварање прве дигиталне „on-line“ пословнице Комерцијалне банке, под називом „КОМЕЦЕНТАР“ којом се отвара могућност за клијенте и оне који то желе да постану да на интернету заврше скоро све послове као у физичкој експозитури али без чекања у реду и без доласка у банку:
 - Отварање сетова рачуна.
 - Подношење захтева за платне картице.
 - Захтев за дозвољени минус уз могућности по избору клијента:
 - дигиталног потписивања,
 - доставе уговора на кућну адресу или
 - одласка у експозитуру.

Развој „КОМЕЦЕНТАР“ овим није завршен, напротив, увелико је у току рад на развоју нових могућности за клијенте које ће ускоро бити довршене и то:

- Штедња.
- Трајни налози.
- Плаћање према иностранству.
- Кредити на интернету („on-line“).

Од почетка рада „КОМЕЦЕНТАР“ до краја 2017. године, клијенти су испоставили 2.363 захтева од ког броја је реализовано 78%. Од производа Банке који су понуђени клијентима преко „КОМЕЦЕНТАР“, до сада је највеће интересовање било за отварање сетова рачуна и то 44%, као и за дозвољено прекорачење 42%. Занимљиво је да за потписивање документације и даље највећи број клијената и даље бира одлазак у експозитуру чак 82%, док је испоруку документације на кућну адресу ради потписивања користило 12% клијената, док је свега 6% клијената одабрало електронско потписивање документације.

- Током 2017. године, у склопу промовисања користи за клијенте који би се одлучили за отварање Премијум текућег рачуна, у чијем саставу се налази и Златна (Gold) „Мастер“ дебитна безконтактна картица, сектор је дао свој допринос и директно помогао колегама из продаје тиме што је директно водио преговоре са више првокласних трговаца који су дали посебне погодности за наше клијенте који плаћају овом врстом картица (Златна-Gold). Све ове активности, довеле су до врло значајног резултата, а то је да је број Златних (Gold) платних картица повећан за више од

56%, што директно доприноси стратешком опредељењу привлачења клијената веће куповне моћи.

- Новембар 2017. године. Лансирани су пакети рачуна намењени микро правним лицима, „Комбанк Стандард текући рачун“ и „Комбанк Експерт текући рачун“. Ови рачуни формиран су на основу обимне анализе потреба и потражње ове врсте клијената, комбиновањем више различитих производа. Ови рачуни су одлично прихваћени од стране клијената и унели су новину и освежење на тржиште јер су у пакету понудили банкарске производе који овом сегменту клијената највише значе и најкориснији су им. Овај пројекат је реализован у потпуности према плану, са ограниченим ресурсима, а превазишао је очекивања, што се показало кроз потражњу и реализацију. За нешто више од два месеца од лансирања, отворено је 1.712 сетова рачуна.
- Током 2017. године развијен је концепт и обављен је развој „Екосистем за плаћања“, који је сада у фази тестирања и ускоро би требало да буде пуштен у реализацију. Овај систем доноси потпуно нови модел плаћања и промовише лакоћу плаћања клијентима. Овај производ нуди клијентима могућност да изврше плаћање путем интернета не само платним картицама, као до сада, већ директном трансакцијом са свог текућег рачуна, што спада у домен тзв. инстант плаћања. Овај систем ће носити назив „КОМ4РАУ“ алудирајући на комфорно плаћање, што и јесте суштина овог производа. Овакав систем ће поред конвенционалног „on-line“ канала бити доступан и преко мобилне апликације која ће бити независна од мБанка апликације. Очекивано време реализације је први квартал 2018. године.
- Током друге половине 2017. године настављен је развој понуде „КОМЕЦЕНТАР“ кроз нове могућности за клијенте које ће ускоро бити довршене, као што су већ поменуте опције: штедња, трајни налози, плаћање према иностранству и кредити на интернету („on-line“).

6.6. Сектор обједињених канала продаје

Сектор обједињених канала продаје активно је учествовао и дао изузетан допринос у пројектима дигиталног банкарства, и то на пољу побољшања укупне понуде Банке, побољшањем конкурентности Банке на тржишту, побољшањем безбедности,

оптимизације пословања, а поред ових резултата, реализовано је следеће:

- Имплементирано је WEB и мобилно банкарство за микро бизнис и мала и средња предузећа „КОМБАНК БИЗ“. Као једна од првих банака на тржишту са понудом овог типа за два месеца смо успели без икакве маркетиншке кампање да активирамо око 1.000 корисника.
- Имплементирано је ANTIFRAUD решење за откривање сумњивих и спречавање злонамерних еБанкарских трансакција. Овим решењем Банка је својим клијентима обезбедила додатну безбедност у обављању електронског банкарства и омогућила додатни комфор у раду.
- Имплементиран је модул за размену електронских фактура између правних лица и на тај начин клијентима који размењују велики број фактура се обезбедила уштеда у штампи, слању, архивирању папирних фактура.
- Повећан је укупан број еБанка корисника правних лица за 1.235, односно 6% више у односу на 2016. годину, а такође је повећан и број активних е-Банка корисника правних лица за 966, односно 8% у односу на претходну годину.
- Укупан број послатих еБанка трансакција је повећан за 6%, што је око пола милиона трансакција више него претходне године.
- Учешће еБанке у укупном платном промету Банке је повећано за 1,28% и износи 85,77%.
- Умањени су трошкови еБанке за правна лица за 23% тј. 29 милиона динара у односу на 2016. годину.
- Повећан је број еБанка корисника физичких лица за 27.000, односно 28% у односу на претходну годину.
- Повећан је укупан одлазни промет еБанке за физичка лица за 29% него у 2016. години.
- Број мБанка корисника за физичка лица је повећан за 128% и сада износи 62.309.
- И поред повећања броја м-Банка корисника физичких лица од 128% смањени су трошкови 6%, односно за милион динара.
- Дуплиран је укупан промет трансакција мобилне банке за физичка лица.
- Уведена је Дигитална експозитура „КОМЕЦЕНТАР“.
- Уведена је могућност „on-line“ отварања рачуна за нове клијенте.
- Клијентима је дата могућност „on-line“ аплицирања за СЕТ текућег рачуна, дозвољено прекорачење и платне картице са одложеним плаћањем.

- Дигитална експозитура је за 8 месеци имала 4.573 „on-line“ захтева.
- Број пропуштених позива у Контакт центру Банке је смањен за 55% и у току 2017. године је било 1.014 пропуштених позива.
- Просечно време трајања разговора у Контакт центру Банке је смањено на 12 секунди.

6.7. Сектор платних картица

Сектор платних картица је у 2017. години имплементирао бројне нове производе/услуге за клијенте Банке, при чему бисмо посебно истакли следеће:

- „КОМЕРАУ“ дигитална картица – Картица имплементирана у оквиру мБанка апликације Комерцијалне банке, која омогућава безkontakтно плаћање коришћењем мобилног телефона.
- мПОС терминали - Имплементацијом овог типа терминала Комерцијална банка се издвојила као једина банка на тржишту са овим типом терминала.
- Омогућавање е-комерц плаћања на порталу еУправе - Комерцијална банка је прва Банка на тржишту која је омогућила плаћање „ДИНА“ картицама на интернету.
- Исплата валуте ЕУР (Евро) на банкоматима Банке – На овај начин Банка је својим клијентима омогућила још један ефикасан канал за подизање средстава у валути ЕУР. Поред динара клијенти Банке посредством банкомата могу подићи и ЕУР валуту.

Поред наведених резултата, у односу на 2016. годину остварен је:

- раст броја ПОС терминала за 25%;
- раст промета на ПОС терминалима за 23%;
- раст промета на АТМ уређајима за 10,94%;
- раст броја издатих картица за 13%;
- раст промета картицама за 11%;
- раст продаје на рате без камате од 14,6% (реализована на укупно 1.863 локација у односу на 2016. годину када је број локација био 1.626), док је пораст промета на рате без камате износио 26,8%.

Закључак

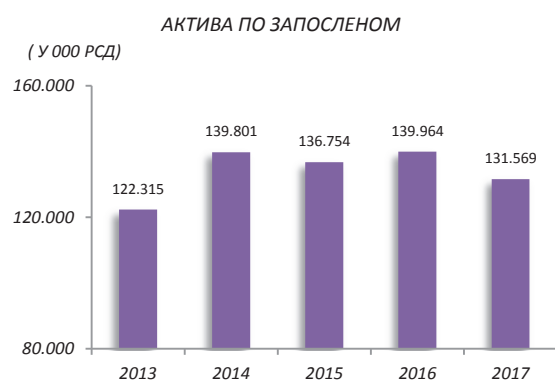
Настављен је успешан рад усмерен на пројектима дигитализације, пројектима развоја и побољшања постојећих сервиса, праћењу најновијих позитивних светских трендова у банкарству, усклађивање са условима на домаћем тржишту и стварањем иновативних и савремених решења за потребе циљних група клијената, а са циљем постизања боље

тржишне позиције Банке. Све наведено доприноси да Банка послује стабилно уз планирани раст и да продаја има квалитетне производе и аргументе за задржавање старих клијената, али пре свега аквизицију нових клијената.

6.8. Људски ресурси Банке

Мисија управљања људским ресурсима у Комерцијалној банци је развој и одржавање високог нивоа стручности и мотивације запослених у циљу реализације пословних планова Банке. Уз континуирану оптимизацију броја и структуре запослених последњих година, значајно је расла и ефикасност Банке, мерено активом по запосленом. Банка у континуитету инвестира у обуку и развој запослених.

Током 2017. године реализован је програм развоја талената, Комбанк академија, дизајниран са циљем препознавања и развоја лидерских потенцијала запослених. Прва генерација Академије је испунила циљ у области развоја и унапређења професионалних знања полазника. Програми су били структурирани мултидисциплинарно са приступом који је полазницима пружио увид у целину банкарских процеса и активности подршке и дубље разумевање банкарског пословања.

Програм је био подељен у неколико сегмената: професионалне обуке кроз 6 модула, тестирање знања, прављење и реализација индивидуалних планова развоја, тренинга Управљање временом и стресом, решавање Пословног случаја. Полазници који су се истакли током целокупног трајања програма Академије су похађали професионалну обуку Управљање пројектима.

Програм је подразумевао израду и анализу професионалних профила полазника, као и израду и имплементацију индивидуалних планова развоја. С обзиром да је овај програм од вишеструког значаја за целокупно пословање Банке, Сектор људских ресурса започео је планирање програма за другу генерацију полазника Комбанк академије.

Овакав интегративни приступ управљању и развоју способности и вештина запослених утиче на унапређење мотивације, лојалности, међуљудских односа и тимског духа међу запосленима који раде у различитим организационим деловима.

Развојне активности у 2017. години указују на наставак квалитативног и проактивног приступа реализацији обука, заснованог пре свега на идентификацији тренинг потреба и прилагођавању садржаја тренинга, дефинисању и обезбеђивању интерних тренинга, организацији интерних и екстерних тренинга, мерењу и унапређењу квалитета тренинга и тренинг процеса.

Број запослених	2.806				
Мрежа	1.707				
Сектори	1.099				
Пол	Мушкарци		Жене		
	751		2.055		
Статус радног односа	Неодређено		Одређено		Мировање
	2.710		92		4
Образовна структура	ВСС	ВШС	ССС	НК/ПК /ВКВ	
	1.245	643	891	27	
Старосна структура	20-30	31-40	41-50	51-60	61+
	87	1.029	786	826	78

Банка посебну пажњу придаје организовању интерних и екстерних професионалних обука, екстерних и интерних „skills“ обука, које имају за циљ развој способности запослених које су им неопходне за успешно обављање посла. Посматрано према предмету обучавања, најзаступљеније су професионалне обуке, које за циљ имају стицање нових и унапређење постојећих знања. Према критеријуму важности теме и обухватности обуке у смислу броја полазника, најважније обуке током 2017. године биле су:

а) интерне професионалне: Спречавање и прање новца и финансирање тероризма, Оперативни ризици и припрема за самопроцењивање, Годишња евалуација запослених, Превентивно деловање у ванредним ситуацијама, Приговори клијената и Кодекс понашања;

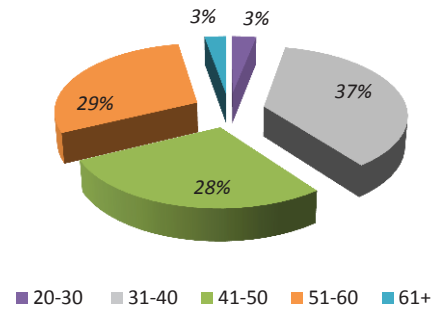
б) екстерне професионалне: Производи и апликација „Generali“ осигурања, Обука заступника у осигурању, Управљање токовима готовине.

Сектор људских ресурса у току 2017. године покренуо је иницијативу одржавања интерних „skills“ тренинга – Ефикасно руковођење, Асертивна комуникација, Управљање стресом, Управљање временом - кроз које је прошло укупно 228 запослених, док је 294 запослених похађало екстерне „skills“ обуке, а најчешће на тему Лидерских вештина, Како постати партнер са клијентом, Вештине продаје и продајни „коучинг“. У овој години организовано је шест интерних „on-line“ обука и тестирано је 5.999 запослених и то: ОФАЦ санкције, Осигурање депозита, Успостављање пословне сарадње са физичким лицима, Сетови за микро клијенте, Кредитирање физичких лица, Тестирање за запослене у мрежи из експозитур овлашћених за рад са хартијама од вредности.

Посматрано према предмету обучавања, најзаступљеније су професионалне обуке, које за циљ имају стицање нових и унапређење постојећих знања.

Банка од 2008. године спроводи Годишњу евалуацију рада запослених на основу постављених годишњих циљева, праћења остварења тих циљева, али и исказаних способности запослених приликом остварења циљева. Годишња евалуација рада запослених је и основа за награђивање, планирање каријере запослених и планирање буџета и Програма обуке запослених.

СТАРОСНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ 2017.

Принципи награђивања запослених су јасно дефинисани Политиком зарада и других примања запослених које је донео Управни одбор Банке на предлог Compensation Committee, органа Управног одбора. Циљ ове политике је не само адекватно награђивање запослених, већ и њихово мотивисање за постизање бољих резултата рада.

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ У 2017.

6.9. Биланс стања Банке на дан 31. децембра 2017. године

Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	31.12.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ	% УЧЕШЋА НА ДАН 31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
АКТИВА (у 000 РСД)					
1.	Готовина и средства код централне банке	49.840.887	55.153.209	90,37	13,50
2.	Заложена финансијска средства	-	-	-	-
3.	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	5.269.709	242.920	2.169,32	1,43
4.	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	-	-	-
5.	Финансијска средства расположива за продају	112.019.058	136.123.853	82,29	30,34
6.	Финансијска средства која се држе до доспећа	-	-	-	-
7.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	29.543.789	40.601.413	72,77	8,00
8.	Кредити и потраживања од комитената	153.897.367	150.411.409	102,32	41,69
9.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
10.	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
11.	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-	-
12.	Инвестиције у зависна друштва	2.611.859	2.611.859	100,00	0,71
13.	Нематеријална улагања	460.263	362.507	126,97	0,12
14.	Некретнине, постројења и опрема	5.655.248	5.856.458	96,56	1,53
15.	Инвестиционе некретнине	1.988.608	2.217.816	89,67	0,54
16.	Текућа пореска средства	-	-	-	-
17.	Одложена пореска средства	857.096	-	-	0,23
18.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	241.148	183.170	131,65	0,07
19.	Остала средства	6.798.506	6.252.855	108,73	1,84
УКУПНА АКТИВА (од 1. до 19.)		369.183.538	400.017.469	92,29	100,00

Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	31.12.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ	% УЧЕШЋА НА ДАН 31.12.2017.
1	2	3	4	5	6
ПАСИВА (у 000 РСД)					
1.	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	7.845	-	-	0,00
2.	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	-	-	-
3.	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
4.	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	4.532.505	7.834.962	57,85	1,23
5.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	292.471.640	322.621.360	90,65	79,22
6.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
7.	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	-	-	-	-
8.	Субординиране обавезе	-	6.178.390	-	-
9.	Резервисања	1.368.051	1.787.294	76,54	0,37
10.	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	-	-	-	-
11.	Текуће пореске обавезе	-	-	-	-
12.	Одложене пореске обавезе	-	23.592	-	-
13.	Остале обавезе	7.543.442	6.147.569	122,71	2,04
14.	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 1. до 13.)	305.923.483	344.593.167	88,78	82,87
КАПИТАЛ					
15.	Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	100,00	10,84
16.	Сопствене акције	-	-	-	-
17.	Добитак	8.137.249	349.698	2.326,94	2,20
18.	Губитак	-	8.063.183	-	-
19.	Резерве	15.088.256	23.103.237	65,31	4,09
20.	Нереализовани губици	-	-	-	-
21.	Учешћа без права контроле	-	-	-	-
22.	УКУПНО КАПИТАЛ (од 15. до 21.)	63.260.055	55.424.302	114,14	17,14
23.	УКУПНА ПАСИВА (14.+22.)	369.183.538	400.017.469	92,29	100,00

6.10. Биланс успеха Банке за 2017. годину

Р.БР.	ОПИС БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	31.12.2017.	31.12.2016.	ИНДЕКСИ
1	2	3	4	5
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА (у 000 РСД)				
1.1.	Приходи од камата	14.052.436	16.689.075	84,20
1.2.	Расходи од камата	-1.606.239	-3.226.341	49,79
1.	Добитак по основу камата	12.446.197	13.462.734	92,45
2.1.	Приходи од накнада и провизија	6.700.216	6.252.370	107,16
2.2.	Расходи накнада и провизија	-1.617.990	-1.435.056	112,75
2.	Добитак по основу накнада и провизија	5.082.226	4.817.314	105,50
3.	Нето добитак по основу финансијских средстава намењених тровању	103.798	70.478	147,28
4.	Нето добитак / губитак (-) по основу заштите од ризика	-	-	-
5.	Нето добитак / губитак (-) по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	-	-
6.	Нето добитак / губитак (-) по основу финансијских средстава расположивих за продају	44.323	69.062	64,18
7.	Нето расходи од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	-56.358	-9.282	607,18
8.	Нето добитак / губитак (-) по основу инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	306	5.143	5,95
9.	Остали пословни приходи	937.777	573.235	163,59
10.	Нето приход/расход (-) по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	17.883	-14.907.539	-
11.	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	18.576.152	4.081.145	455,17
12.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-4.520.197	-4.498.212	100,49
13.	Трошкови амортизације	-563.582	-666.025	84,62
14.	Остали расходи	-6.305.123	-7.294.544	86,44
15.	ДОБИТАК / ГУБИТАК (-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (од 1. до 14.)	7.187.250	-8.377.636	-
16.	Порез на добитак	-	-	-
17.	Добитак по основу одложених пореза	1.335.828	314.453	424,81
18.	Губитак по основу одложених пореза	-405.710	-	-
19.	ДОБИТАК / ГУБИТАК (-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (од 15. до 18.)	8.117.368	-8.063.183	-
20.	Нето добитак пословања које се обуставља	-	-	-
21.	Нето губитак пословања које се обуставља	-	-	-
22.	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА ДОБИТАК / ГУБИТАК (-) (од 19. до 21.)	8.117.368	-8.063.183	-

7. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Банка поштује највише међународне стандарде и вредности у креирању финансијских производа и услуга, развија и спроводи активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права. Усвајањем Политике и Процедуре управљања ризиком заштите животне и друштвене средине Банка је дефинисала стандарде за идентификовање, праћење и управљање ризицима животне и друштвене средине у процесу одобравања и праћења кредита. Циљ система управљања ризиком заштите животне средине је увођење овог система у процес кредитне активности и праћења кредита, и на тај начин повећање могућности за прихватљив и одржив економски развој са становишта заштите животне средине и минимизирање могућности појаве еколошких и друштвено негативних утицаја.

Банка је дефинисала и поступак за решавање и давање одговора на приговоре по основу директног или индиректног утицаја пословних активности Банке на животну и друштвену средину.

Уговарањем кредитних линија за финансирање инвестиција за повећање енергетске ефикасности и развој обновљиве енергије, Банка је одобравала пласмане који доприносе смањењу потрошње енергије и смањењу емисије угљен диоксида. У току 2017. године Банка није повлачила нове кредитне линије од међународних финансијских институција намењених за финансирање пројеката енергетске ефикасности.

Банка захтева од клијената да послују у складу са важећим прописима од значаја за заштиту животне средине, здравља и безбедности где је то применљиво, стандардима ЕУ и другим стандардима добре међународне праксе, који су у складу са захтевима ЕБРД и ИФЦ стандарда. У циљу доследне примене стандарда, Банка примењује листу делатности, пројеката односно активности које су искључене из финансирања од стране Банке, односно активности које се могу финансирати од стране Банке искључиво након претходног писаног одобрења добијеног од стране ЕБРД. На основу сагласности Међународних финансијских институција, Банка послује у складу са дефинисаним лимитима ангажовања према активностима: производња и трговина

алкохолом, производња и трговина дуваном и дуванским производима и коцкарска делатност. Производња и трговина оружјем и муницијом искључена је из финансирања од стране Банке.

Приступи управљања ризиком заштите животне и друштвене средине обухватају два нивоа управљања: на нивоу појединачног пласмана и на нивоу целокупног портфолија. За сваку делатност клијената Банка дефинише ниво ризичности односно категорију ризика са аспекта утицаја на животну и друштвену средину.

У процесу одобравања кредита, а у складу са захтевима међународних финансијских институција и законском регулативом од значаја за заштиту животне средине, Банка категоризује захтеве клијената са аспекта утицаја на животну и друштвену средину користећи Листу категоризације ризика животне и друштвене средине.

Банка прати структуру портфолија, односно учешће категорија ризика са аспекта утицаја на животну и друштвену средину. На месечном нивоу извештавају се Кредитни одбор, Извршни одбор, Одбор за ревизију и АЛКО одбор, а на кварталном нивоу Управни одбор о изложености ризику утицаја на животну и друштвену средину. Такође, Банка континуирано прати ванредне догађаје код својих клијената који могу имати негативан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини и о томе редовно обавештава органе управљања и акционаре Банке.

8. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Од 31. децембра 2017. године до краја фебруара 2018. године одржана је једна седница Скупштине акционара Банке.

Редовна Скупштина акционара Банке одржана је 29. јануара 2018. године. На седници су донете следеће одлуке:

- Одлука о разрешењу и именовању члана Управног одбора Комерцијалне банке ад;
- Одлука о разрешењу и именовању председника Управног одбора Комерцијалне банке ад;
- Одлука о усвајању Стратегије и бизнис плана банке зан период 2018-2020. године.

Опис догађаја након завршетка пословне године је представљен у тачки Догађаји након датума биланса стања Напомена уз финансијске извештаје за 2017. годину.

9. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА БАНКЕ

Основни стубови стратегије развоја Банке у будућем трогодишњем периоду су:

- раст пласмана комитентима (као кључни аспект будуће профитабилности),
 - контрола ризика пословања у будућем периоду у циљу одржавања ниског нивоа нето расхода исправки вредности (из разлога значајнијих кредитних губитака забележених током 2015. и 2016. године),
 - побољшање - промена структуре клијената на темељу демографије и стандарда (узимајући у обзир развој иновативних производа) тако да поред великих предузећа Банка намерава да даље развија сегмент послова са локалним самоуправама, малим и средњим предузећима као и клијентима из земаља у окружењу,
 - раст удела прихода од накнада и провизија у односу на приходе од камата (Банка ће имати већи фокус на приходе од накнада и провизија обзиром на тенденцију пада каматних стопа и примену дигитализације и других развојних иницијатива),
 - контрола висине оперативних расхода и даље побољшање ефикасности у пословању у циљу смањења рација оперативних трошкова према приходима током целог планског периода (CIR),
 - очување адекватне капиталне позиције, уз исплату кумулираних дивиденди из претходних година и дивиденде по основу планираног добитка у наредном трогодишњем периоду.
- Становништво**
- У наредном периоду Банка планира да:
- повећа број кредитних клијената пре свега бољим искоришћењем постојеће базе клијената кроз имплементацију и унапређење софтверских алата за рад са физичким лицима,
 - даље шири базу клијената са редовним приливом зараде или пензије,
 - промени структуру клијената са већим фокусом на платежно способније клијенте са бољом кредитном способношћу, као и привлачењем млађе популације као основом за раст пласмана у будућности,
 - фокус усмери на „cross selling“ продају повезаних производа односно услуга у циљу повећања прихода по клијенту,
 - реализује нове проактивне продајне кампање укључујући и одобравање кредита на бази прелиминарних одобрења,
 - повећа пласмане готовинских и стамбених кредита као најтраженијих кредитних производа, као и позајмица по текућим рачунима имајући у виду да су најпрофитабилнији производ Банке,
 - модификује производе за микро предузећа и предузетнике у складу са тржишним кретањима у циљу задржавања потребног нивоа конкурентности,
 - очува лидерску позицију на тржишту кредита намењених пољопривредним произвођачима. Фокус кредитне активности ће бити на кредитима за набавку опреме, куповину пољопривредног земљишта као и праћење кредитне активности из ИПАРД фондова,
 - прошири понуду производима за финансирање трајних добара газдинству чија намена је првенствено усмерена на развој секундарне пољопривредне производње и подизање животног стандарда на газдинству,
 - уведе „скоринг“ за пољопривредна газдинства и отпочне активности на увођењу истог у сегменту микро клијената,
 - задржи тренутну позицију на тржишту у сегменту девизне штедње становништва,
 - настави са започетим пословима на пољу дигитализације пословања и примене нових банкарских технологија.

Један од главних стратешких циљева Банке у наредном периоду је побољшање структуре клијената кроз привлачење клијената са већом куповном моћи путем понуде нових

иновативних производа и услуга као што су Премијум сетови текућих рачуна.

Други важан циљ у сегменту Становништва је подмлађивање портфолија клијената због чега су креирани Старт сетови текућих рачуна.

У претходним годинама Банка је остварила значајан раст девизних депозита физичких лица, тако да је данас један од лидера по висини девизне штедње. Планирани раст депозита становништва у наредном периоду је нешто нижи у односу на раст остварен у претходним годинама и због појаве нових државних хартија од вредности намењених домаћим физичким лицима (штедне обвезнице Републике Србије).

Банка у 2018. години планира раст прихода од камата по пословима са становништвом. Очекивани пад активних каматних стопа биће компензован растом реализације кредита, првенствено готовинских.

Повећање прихода од накнада и провизија у 2018. години очекује се услед стабилног раста пословања са картицама, као и накнада за вођење текућих рачуна физичких лица.

Очекивани раст БДП-а од око 3% резултираће повољнијим условима за пословање микро предузећа и предузетника. Банка ће настојати да у сваком тренутку има адекватну понуду кредитних производа за ове клијенте. Континуирани задатак остаје убрзавање процеса доношења кредитних одлука, што ће бити постигнуто кроз нова апликативна решења, имплементацијом новог „скоринг“ модела, применом аутоматског и прелиминарног одобрења.

Пословање са привредом

У будућем периоду Банка планира да:

- побољша коришћење постојеће базе привредних клијената,
- повећа ефикасност у процесу одобравања кредита привредним друштвима,
- очува квалитет кредитног портфолија,
- прошири понуду кроз увођење нових производа,
- повећа ванбилансни портфолио (акредитиви и гаранције),
- одржи профитабилност на нивоу пројектованих вредности.

У току 2018. године Банка очекује непромењено пословно окружење у односу на 2017. годину. Очекивани раст БДП-а биће доминантно под утицајем пословања клијената из извозно оријентисаних сектора као и под

утицајем средстава која стижу у форми директних страних инвестиција.

У планском периоду очекује се и даље висока ликвидност банкарског сектора, као резултат, недостатка тражње код кредитно способних клијената, с једне стране, односно и даље изражене опрезности према задуживању, с друге стране. Кредитно способна предузећа ће део недостајућих средстава, уместо од банака, покушати прибавити из алтернативних начина финансирања (директно финансирање од стране Међународних финансијских институција (МФИ), предприсупних фондова ЕУ, разних државних програма, Фонда за развој Републике Србије и др.).

Период иза нас карактерише значајан пад активних каматних стопа. Банка очекује стабилизацију висине активних каматних стопа, а простор за даље смањење каматних стопа постоји само код одобравања пласмана првокласним клијентима.

Веома битни клијенти и у наредном периоду остају јавна предузећа и локалне самоуправе. Одобравање кредита клијентима из ових група карактерише како ценовна конкуренција међу банкама тако и стално настојање да се кредитни процес убрза (поједностављене процедуре и методологије кредитне анализе).

Банка планира значајнији кредитни раст у сегменту малих и средњих предузећа. Наведена активност ће се одвијати како из средстава Банке, тако и из средстава кредитних линија, односно средстава међународних финансијских институција (ЕИБ - АРЕХ III/В програм, ЕИФ COSME програм и други).

Регион Београда и Војводине ће у наредном периоду бити у фокусу пажње, због велике концентрације привредних клијената.

Раст кредитних пласмана у наредном периоду очекује се у сектору прехранбене индустрије, пољопривреде са пратећим делатностима, сектору услуга (трговина, транспорт), енергетике и грађевинском сектору који прати реализацију великих инфраструктурних пројеката.

Планирано је и веће учешће Банке у синдицираном кредитирању (заједничко кредитирање са другим банкама) великих пројеката приватног и јавног сектора, као и пројектно кредитирање у области некретнина.

Банка остаје отворена да и у наредном периоду кроз „Cross border“ финансирање учествује у реализацији већих кредитних захтева од стране клијената из јавног и приватног сектора. Ове активности Банка ће као и до сада обављати у координацији са својим супсидијарима у Црној Гори и Босни и Херцеговини.

План раста ванбилансног портфолија (гаранције, акредитиви и слично) зависиће од реализације великих инфраструктурних и грађевинских пројеката и избора извођача на реализацији истих. Банка ће настојати да у наредном периоду уведе и додатне услуге на основу „Trade finance“ инструмената (факторинг лоро акредитива, залога на потраживањима по лоро акредитивима и слично).

Пословање са хартијама од вредности

У циљу комплетирања понуде производа Банка у дужем периоду унапређује и сегмент пословања са хартијама од вредности. У овом делу Банка планира да:

- реализује унапређења „Kombank Trader“ web апликације за „on-line“ трговање хартијама од вредности на иностраним берзама, односно да омогући клијентима трговање преко „андроид“ апликација на мобилним телефонима и преносним рачунарима,
- промовише испостављање налога телефоном - опција која је у продукцију пуштена у децембру 2017. године,
- омогући узимање колатерала у инвестиционим јединицама КомБанк Новчаног фонда за трговину на домаћим и иностраним берзама преко „Kombank Trader“ апликације,
- изврши аутоматизацију „back-office“ послова новчаног салдирања трансакција на иностраним берзама,
- унапреди обављање дилерских послова са државним дужничким хартијама од вредности путем фреквентнијег трговања кроз књигу трговања и ширење базе клијената за дилерске послове са клијентима из области банкарства, осигурања и инвестиционих фондова.
- додатно прошири спектар финансијских производа у понуди Банке (деривати, валутни парови).

Профитабилност

- стабилан износ прихода од камата,

- раст прихода од накнада и провизија,
- контрола висине оперативних расхода и
- низак ниво расхода индиректних отписа пласмана.

Протекли период, банкарски сектор Србије, је обележио значајно снижавање како активних тако и пасивних каматних стопа. Последично дошло је до значајног снижавања каматне марже. У будућем периоду не очекују се даља значајнија снижавања активних и пасивних каматних стопа.

На крају 2018. године очекују се нето приходи од камата нешто испод нивоа из 2017. године. У циљу одржавања и повећања профитабилности у наредном периоду Банка ће уложити напор ка повећању прихода од провизија и накнада првенствено на пословима платног промета, купопродаје девиза и по основу издавања акредитива и гаранција.

Као и претходних година и у планском периоду посебна пажња ће се посветити висини трошкова оперативног пословања, што ће резултирати даљим снижавањем „cost/income“ рација.

Након значајних износа трошкова исправки вредности у 2015. и 2016. години Банка не очекује значајније расходе исправки вредности у наредном трогодишњем периоду.

Као резултат свега наведеног за наредни трогодишњи период планирано је профитабилно пословање Банке и адекватне стопе приноса на активу и капитал.

Управљање средствима („Трезор“)

Стратегија Банке, у делу послова везаним за управљање средствима, у будућем периоду је:

- активно управљање укупним портфељом хартија од вредности,
- оптимизација средстава из кредитних линија и
- допринос профитабилном пословању Банке.

Као резултат изостанка квалитетне тражње у претходном периоду, значајан део активе Банке налази се у високоликвидним и неризичним хартијама од вредности (обвезнице и записи Републике Србије). Банка не планира даљи значајни раст улагања у хартије од вредности, већ ће вршити реинвестирање средстава која се ослобађају из хартија од вредности у инструменте са дужим роковима доспећа. На овај начин ће се

ублажити негативан ефекат пада каматних стопа посебно на хартије од вредности са краћим роковима доспећа.

Висина депозита становништва и правних лица уз недовољно квалитетну тражњу за кредитима смањили су потребу Банке за коришћењем средстава из кредитних линија из иностранства. У циљу оптимизације своје пасиве и снижавања расхода по основу камата Банка је извршила превремено враћање дела кредитних линија. Оптимизација кредитних линија наставиће се и у наредном периоду, о року доспећа Банка ће враћати кредитне линије са високим каматама, а нове кредитне линије ће се узимати само у случају да постоји интересовање кредитно способних клијената за кредитима из тих линија.

На бази свега наведеног, циљеви Банке у делу управљања средствима су да у сваком тренутку располаже адекватним резервама ликвидности у виду високо ликвидне активе која се брзо може конвертовати у готовину. Вишак ликвидних средства ће се улагати у нискоризичне хартије од вредности или пласирати другим првокласним финансијским институцијама у циљу стицања одговарајућих прихода. Развој иновативних производа као и операције купопродаје девиза на тржишту новца и капитала, обезбедиће и одговарајући износ нето прихода од накнада.

Депозитни потенцијал

Основни извори депозитног потенцијала Банке ће и у наредном периоду бити:

- девизна штедња становништва - остаје доминантан извор финансијских средстава и у наредном периоду,
- депозити правних лица и финансијских институција и
- средства прикупљена у форми кредитних линија од међународних финансијских институција.

У дужем временском периоду Банка се у банкарском сектору издваја висином девизне штедње становништва. Стратешко опредељење Банке је да и даље буде лидер у овом сегменту и остане у групи водећих банака по висини девизне штедње становништва, уз истовремено настојање да оптимизује цену и структуру овог извора средстава. Банка планира да, и даље девизну штедњу становништва базира на великом броју клијената, односно да има

велики број депонената са појединачно малим новчаним улозима.

Депозити правних лица у дужем временском периоду имају стабилан ниво, а очекивање је да нови клијенти корисници кредита пренесу и своје депозите у Банку, што ће резултирати растом депозита правних лица.

Имајући у виду признат и стабилан положај на тржишту, Банка је у могућности да аплицира ка међународним финансијским институцијама за средства у виду наменских кредитних линија.

Банка ће овај извор финансирања користити у складу са могућностима да из њих креира кредитне производе прихватљиве на тржишту.

10. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Интензиван развој дигитализације обележио је финансијско тржиште протекле године. Пратећи ова дешавања и промене на тржишту, Банка је дала приоритет дигиталном банкарству и то на сегменту развоја нових, али и унапређењу и модификацији постојећих производа и услуга, како би задржала своју водећу позицију на тржишту, што показују и спроведена истраживања. Значајна унапређења Комерцијална банка спровела је у сегменту електронског и мобилног банкарства.

Тржишна позиционираност Банке као брэнда, њених производа и услуга, проверавана су, и током 2017. године, кроз банкарски Омнибус, који спроводи истраживачка агенција „ИПСОС“, специјализована за ову врсту истраживања. Истраживања показују да Банка у дужем временском периоду држи једну од водећих позиција у очима јавности, мерено критеријумима препознатљивости брэнда, квалитета и задовољства производима и услугама које клијенти користе. Сви резултати истраживања постављају се на интерни Портал Банке, а са њима се упознају и циљне групе ради додатног јачања брэнда Комерцијална банка.

Извештај последњег банкарског Омнибуса (из новембра 2017. године) показује да је Комерцијална банка Београд, по мишљењу испитаника, рангирана као другопласирана од водећих 15 банака у Србији по критеријуму препознатљивости брэнда.

Најбоље банке у Србији:

11. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА

Банка нема сопствене акције на дан 31. децембра 2017. године нити их је поседовала током 2017. године.

Такође, Банка не намерава да стиче сопствене акције у наредном периоду.

12. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА

За адекватну процену финансијског положаја Банке на крају пословне 2017. године од кључног значаја су следеће билансне позиције:

- на страни активе:
 - кредити и потраживања од комитената,
 - кредити и потраживања од банака и других финансијских организација,
 - финансијска средства расположива за продају и
 - готовина и средства код Централне банке.
- на страни пасиве:
 - депозити и остале обавезе према другим комитентима,
 - депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и Централној банци,
 - капитал.

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација на крају 2017. године износе РСД 183.441,2 милиона и чине 49,7% укупне билансне активе. На крају 2016. године кредити и потраживања износили су РСД 191.012,8 милиона и у укупној активи су учествовали са 47,8%. Банка је и у претходној години посебан значај дала политици управљања ризицима, с обзиром на чињеницу да кредити и пласмани чине близу 50% укупне активе, са посебним акцентом на кредитни ризик. У току претходне године кредити и потраживања смањени су за РСД 7.571,7 милиона односно за 4,0%. Банка је и током 2017. године управљала обимним кредитним портфолиом, који је био обезбеђен одговарајућим износом исправки вредности и резерви.

Финансијска средства расположива за продају на крају 2017. године износе РСД 112.019,1 милион, што представља 30,3% укупне активе. У односу на стање из 2016. године (РСД 136.123,9 милиона, 34,0% укупне активе) смањена су за РСД 24.104,8 милиона. Финансијска средства расположива за продају највећим делом чине хартије од вредности Републике Србије-обвезнице у РСД и ЕУР.

На крају 2017. године готовина и средства код централне банке износе РСД 49.840,9 милиона и у односу на почетак године смањена су за РСД 5.312,3 милиона односно за 9,6%. Највећи део ове позиције чине средства на жиро рачуну (30,2%) и средства издвојена код Народне банке Србије у форми обавезне резерве (55,9%). Смањење ове позиције последица је већег инвестирања слободних средстава Банке у хартије од вредности.

Имајући у виду структуру активе може се констатовати да се актива осетљива на кредитни ризик одржавала на оптималном нивоу уз разумну политику преузимања ризика. Менаџмент Банке је проценом кредитног ризика у претходне две године, на значајно рестриктивнији начин, обезбедио заштиту свог кредитног портфолија и реалност исказаних финансијских извештаја. Пословање Банке у 2017. години је било без значајних оптерећења по основу расхода обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки.

Депозити и остале обавезе према бакама и другим комитентима (укључујући и средства кредитних линија) на крају 2017. године износе РСД 297.004,1 милион што чини 80,4% укупне

билнсне пасиве. У односу на почетак године депозити и остале обавезе према другим комитентима су смањени за РСД 33.452,2 милиона. Депозитни потенцијал Банке доминантно чине девизни депозити физичких лица. На дан 31.12.2017. девизна штедња становништва износи ЕУР 1.623,6 милиона при чему постоји велики број депозита мањег износа. И поред смањења пасивних каматних стопа у односу на претходне године, девизни депозити физичких лица су забележили раст на крају 2017. године од ЕУР 33,1 милион у односу на крај 2016. године.

Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци на крају 2017. године износе РСД 4.532,5 милиона што представља 1,2% укупне пасиве Банке и смањени су за РСД 3.302,5 милиона.

На дан 31. децембра 2017. године Банка нема субординиране обавезе јер је вратила кредит ИФЦ-у (Међународној финансијској корпорацији) који је био узет крајем 2011. године у циљу јачања капитала.

Укупан капитал Банке на крају 2017. године износи РСД 63.260,1 милион што чини 17,1% укупне пасиве. У посматраној пословној години укупан капитал је увећан за РСД 7.835,8 милиона односно за 14,1%. Увећање капитала је резултат оствареног добитка у 2017. години. У 2017. години резерве Банке су смањене за РСД 8.015,0 милиона услед покрића губитка из 2016. године.

Банка је постигла адекватност капитала од 27,89% на крају 2017. године што је изнад прописаног минимума (8%+захтев за комбиновани заштитини слој капитала).

Може се закључити да је Банка и у току 2017. године обезбедила потребну диверсификацију извора финансирања са аспекта стабилног и профитабилног пословања.

13. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

13.1. Циљеви и политике за управљање финансијским ризицима

Управљање ризицима је кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којим се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење,

контролу и ублажавање и извештавање о ризицима, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Банка је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефективан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Банка изложена или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. Такође, у систем управљања ризицима интегрисан је и План опоравка Банке, као механизам ране идентификације ситуације тешког финансијског поремећаја у коме Банка може предузети мере, односно применити дефинисане опције опоравка у циљу спречавања уласка у фазу ране интервенције у којој активно учешће има регулатор или побољшање већ погоршаног финансијског стања. Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Банка је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Банке у складу са пословним могућностима и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности, диверзификација ризика којима је Банка изложена, одржавање учешћа НПЛ-а у укупним кредитима до прихватљивог нивоа за Банку, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима. Банка перманентно прати све најаве и измене регулаторног оквира, анализира утицај на ниво ризика и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, као што је имплементација међународног стандарда финансијског извештавања 9 (МСФИ 9). Кроз јасно дефинисан процес увођења нових и значајно измењених производа, услуга и активности у вези са процесима и системима Банка анализира њихов утицај на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Банке. Детаљнији приказ циљева и

политика управљања ризицима Банке је представљен у тачки 4. Напомена уз финансијске извештаје.

Политика заштите од изложености кредитном ризику

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, Банка примењује технике ублажавања кредитног ризика прибављајући и прихватљиве инструменте обезбеђења (колатерале), као секундарне изворе наплате пласмана. Банка настоји да послује са клијентима добре кредитне способности, процењујући је у моменту подношења захтева и редовним мониторингом дужника, пласмана и колатерала, у циљу благовременог предузимања одговарајућих активности у поступку наплате. Врсте обезбеђења потраживања зависе од процене кредитног ризика дужника, и утврђују се у сваком конкретном случају појединачно, а њихово прибављање се врши по закључењу уговора и пре реализације пласмана.

Банка је унутрашњим актима регулисала вредновање инструмената кредитне заштите и управљање тим инструментима.

Приликом процене вредности колатерала, Банка ангажује овлашћене проценитеље, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмању могућу меру, а непокретности, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залоге морају бити осигуране код осигуравајућег друштва прихватљивог за Банку, уз полисе осигурања винкулиране у корист Банке.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала, процењена вредност се коригује за дефинисане проценте умањења у зависности од врсте колатерала и локације непокретности, који се редовно преиспитују и ревидирају.

Банка посебну пажњу посвећује мониторингу колатерала и предузима активности на обезбеђењу нових процена вредности, али и на прибављању додатних колатерала, пре свега, код клијената са идентификованим проблемима у пословању, али и клијената код којих је покривеност изложености колатералима смањена услед пада вредности прибављених колатерала.

У циљу адекватног управљања ризицима, Банка спроводи активности анализе кредитног ризика при одобрењу пласмана и успостављањем система за праћење, превенцију и управљање ризичним

пласманима укључујући и адекватну идентификацију потенцијално ризичних клијената (Watch List), врши ублажавање кредитног ризика код клијената наведеног статуса, као и кроз преузимање мера и акција у циљу заштите интереса Банке и спречавања негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке.

Током 2017. године Банка је наставила са унапређењем система управљања ризицима. Банка је ревидирала Стратегију управљања ризицима и политике управљања појединачним ризицима, допунила политике и процедуре у циљу усклађивања са изменама домаће и међународне регулативе. У складу са измењеним захтевима регулативе, унапређено је управљање кредитним ризицима. Такође, Банка је извршила значајне промене у организационој структури (груписање филијала Банке у Пословне центре, организационе промене у оквиру Функција привреде и становништва, промене начина одлучивања - укидање кредитних одбора по филијалама и Кредитног одбора за физичка лица, микро бизнис и пољопривреду, Одбора за наплату, Одбора за ликвидност и Инвестиционог одбора). На нивоу Банке фигурира један, Централни кредитни одбор, а у оквиру Функције управљања ризицима именована су Лица са овлашћењем за одлучивање.

У 2017. години Банка је била фокусирана на побољшање квалитета кредитног портфолија путем смањења настајања нових лоших кредита и решавања проблема клијената који су већ препознати као проблематични, а спроводила је и активности на смањењу ненаплативих пласмана (побољшана наплата, продаја/уступање, као и отпис преносом у целисти обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију). У складу са Одлуком Народне банке Србије о рачуноводственом отпису билансне активе банке (примена од 30.09.2017. године), Банка је 100% исправљене кредите пребацила из билансне у ванбилансну евиденцију и у значајном износу је наплатила ризичне пласмане, што је за последицу имало смањење показатеља НПЛ-а.

Реални раст исправки вредности (биланс успеха) у 2017. години био је знатно испод планиране вредности за 2017. годину, јер је наплата ризичних пласмана била два пута већа од планиране. Такође, на мали раст исправки вредности утицала је и конзервативна политика одобравања пласмана у 2017. години. Значајно смањење исправки вредности у билансу стања последица је преноса 100% обезвређених

пласмана из билансне у ванбилансну евиденцију.

Од 01.01.2018. године Банка примењује МСФИ 9 стандард и у складу са наведеним стандардом имплементирала је нову Методологију за процену обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама. Са концепта „насталих губитака“ прелази се на концепт „очекиваних губитака“, портфолио се диференцира на три нивоа (ниво 1–ПЛ клијенти без идентификованог погоршања кредитног ризика, ниво 2–ПЛ клијенти са идентификованим погоршањем кредитног ризика, ниво 3–НПЛ клијенти). Изложеност према држави Србији (највеће учешће су хартије од вредности) се, такође, обезвређује. Банка је ускладила сва релевантна интерна акта у складу са применом МСФИ 9 стандарда.

13.2.Изложеност ризицима (ценовном, кредитном, ризику ликвидности и ризику новчаног тока) са стратегијом за управљање ризицима и оценом њихове ефективности

Банка је у свом пословању посебно изложена следећим врстама ризика:

1. Кредитном и са њим повезаним ризицима.
2. Ризику ликвидности.
3. Тржишном ризику.
4. Каматном ризику у банкарској књизи.
5. Оперативном ризику.
6. Ризику улагања.
7. Ризику изложености.
8. Ризику земље као и свим другим ризицима који се могу појавити у редовном пословању Банке.

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке, услед неизвршења обавеза дужника према Банци. Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу дужника, његовом уредношћу у извршавању обавеза према Банци, као и квалитетом инструмента обезбеђења. Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Банке у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Банке, на основу које се омогућује лимитирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке уз минимизирање капиталних захтева за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања, ризик измирења/испоруке по основу слободних

испорука и у циљу одржавања адекватности капитала на прихватљивом нивоу. Банка управља кредитним ризиком на нивоу клијента, групе повезаних лица и целокупног кредитног портфолија. Банка одобрава пласмане клијентима (правним и физичким лицима) за које процењује да су кредитно способни вршећи анализу, то јест квантитативно и/или квалитативно мерење и процену кредитног ризика, односно финансијског стања дужника. Процес мерења кредитног ризика заснован је на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга, као и на примени регулативе Народне банке Србије, која захтева класификацију сваког пласмана на основу прописаних критеријума и обрачун потребног нивоа резерви за процењене губитке. Праћењем и контролом портфолија у целини и по појединим сегментима, Банка врши поређење са претходним периодима, идентификује трендове кретања и узроке промена нивоа кредитног ризика. Такође, прати показатеље квалитета активе (кретање НПЛ-а, степен покривености НПЛ-а исправкама вредности и слично), као и изложеност према регулаторно и интерно дефинисаним лимитима. Процес праћења квалитета кредита омогућава Банци да процени потенцијалне губитке, као резултат ризика којима је изложена и да предузме одговарајуће корективне мере. С друге стране, Банка не улаже у високо ризичне пласмане као што су улагања у потенцијално профитабилне пројекте али с високим ризиком, у инвестиционе фондове високо ризичног портфолија и слично.

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед немогућности Банке да испуни своје доспеле обавезе о року доспећа, као и да у кратком року обезбеди ликвидна средства без већих трошкова. Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Банке у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива остале пасиве. Банка у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво ликвидних средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности, формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал. Ризик ликвидности, испољава се и у немогућности Банке да трансформише

поједине делове активе у ликвидна средства у кратком року. Банка врши анализу ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве, односно обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Ризик ликвидности извора средстава заправо представља ризик да Банка неће моћи да испуни обавезе услед повлачења нестабилних извора средстава, односно немогућности прибављања нових извора средстава. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се и кроз дефицит резерви ликвидности и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама. У складу са Одлуком о управљању ризиком ликвидности банке, која се примењује од 30.06.2017. године, Банка је ускладила своје пословање у делу одредби регулативе које се односе на показатељ покрића ликвидном активом (ЛЦР). У току 2017. године Банка је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима. Банка активно предузима превентивне мере у циљу минимизирања изложености ризику ликвидности.

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена тржишних варијабли и обухвата девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Банка је изложена **девизном ризику** који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед волатилности девизних курсева, односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. У циљу минимизирања изложености девизном ризику Банка врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава. У току 2017. године, Банка је била усклађена са регулаторним показатељем девизног ризика који је изражен као 20% регулаторног капитала.

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Банка на свеобухватан начин благовремено утврђује узроке текуће и процењује факторе будуће изложености

каматном ризику. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве. Управљање каматним ризиком има за циљ одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат и економску вредност капитала, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматних стопа и усклађивања извора са пласманима према висини каматне стопе и рочности.

Оперативни ризик је ризик могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим и другим системима у банци, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик, који представља ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака. Банка предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси Банке. У циљу минимизирања правног ризика и утицаја истог на финансијски резултат, Банка наставља и даље да унапређује своју пословну праксу у делу правовременог резервисања по основу тужбених захтева против Банке, а у складу са проценом будућег очекиваног губитка по том основу.

Ризик улагања Банке представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. У складу са регулативом Народне банке Србије прати се ниво трајних улагања и о томе се обавештавају Органи и Одбори Банке. На овај начин се обезбеђује да улагање Банке у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Банке, те да улагања Банке у лица која нису у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Банке не пређу 60% капитала Банке.

Велика **изложеност Банке** према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Банком јесте изложеност која износи најмање 10% капитала Банке. У току 2017. године Банка је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима изложености.

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Банка изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке због немогућности Банке да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Изложеност Банке ризику земље је на прихватљивом нивоу.

Детаљан приказ и објашњење ризика којима је Банка изложена у свом пословању је представљен у тачки 4. Напомена уз финансијске извештаје.

14. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ

Посебан допринос очувању и повећању вредности корпоративног имиџа дале су активности из области друштвено одговорног пословања (ДОП), које је Банка пажљиво одабрала и подржавала и у којима је активно сарађивала са својим партнерима. У 2017. години Банка је наставила сарадњу са Фондом „Б92“ у акцији опремања породилишта у Србији „Заједно за бебе“. Захваљујући овој акцији, у прошлој години су потпуно опремљена породилишта у Јагодини и Прибоју, а за Дом здравља у Врњачкој Бањи, у сарадњи са Удружењем жена „Милица“, набављен је ултразвучни апарат, који се, осим за преглед жена, може користити и за преглед кукова код деце.

Поносни смо спонзори Атлетског савеза Србије и Иване Шпановић, Таеквондо клуба „Галеб“ и Милице Мандић и Тијане Богдановић, а били смо присутни и на Међународном витешком фестивалу „Деспот Стефан Лазаревић – Манасија 2017“ и Данима комедије у Јагодини. КОМБАНК АРТ ХОЛ, наш галеријски простор у центру Београда, је и током 2017. године привлачио пажњу медија и јавности кроз 14 концептуално различитих изложби, организованих у сарадњи са Факултетом примењених уметности.

Савремено тржишно пословање се не може замислити без одговарајуће ПР подршке. Банка је квалитетно, јасно и циљано комуницирала са својим „stakeholder“-има како би постигла међусобно разумевање и повољно мишљење о компанији и на тај начин одржала стечени имиџ и репутацију.

Маркетиншке активности Банке

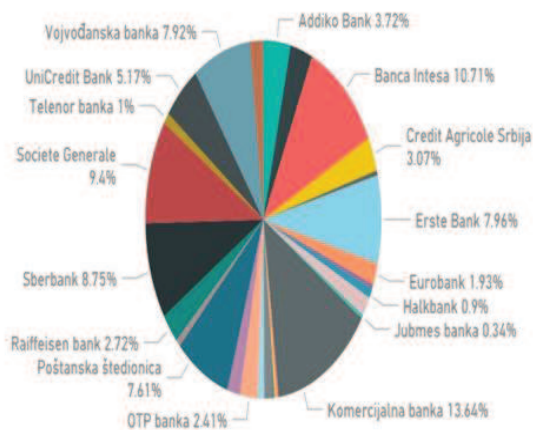
Маркетинг планом за 2017. годину наставило се са промоцијом производа и услуга, како постојећих, тако и нових, уз константно подсећање и освежавање брэнда. Претходну, 2017. годину, обележиле су кампање везане за постојеће производе и услуге Банке, као што су кампања за готовинске кредите и кредите за рефинансирање, кредите за пензионере, аграр кредите, текуће рачуне, кредитне картице итд. Промовисана је и посебна понуда кредита за мали бизнис и предузетништво. Аграр кредите смо промовисали на Сајму пољопривреде у Новом Саду и на више одговарајућих манифестација широм Србије.

Адекватна промоција пропратила је и увођење нових или унапређених производа и услуга – мобилне и електронске банке, виртуелне „КОМЕРПАУ“ картице, апликације „Комбанк Трејдер“, „Микроком“ кредита, као и дигиталне експозитуре „КОМЕСЕНТАР“.

Спроведене кампање су биле интегрисане, што значи да су координисале бројне комуникацијске канале путем којих смо слали јасну и привлачну поруку о Банци и њеном производу. Поред традиционалних канала комуникације настављена је свеобухватна комуникација преко друштвених мрежа: Facebook, Twiter, Youtube, Google+, Instagram, LinkedIn. На овај начин су ефекти промоције били на највишем нивоу, с обзиром да су се искористиле предности и традиционалних и модерних медија.

Све маркетиншке активности су пропраћене на нашој веб страници: www.kombank.com као и на налозима Банке на друштвеним мрежама.

Процентуална заступљеност пословних банака у медијима (новембар 2017. године)

15. РЕАЛИЗАЦИЈА БИЗНИС ПЛАНА БАНКЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

15.1. Реализација плана биланса стања за 2017. годину

Р.БР.	ПОЗИЦИЈА АКТИВЕ	ОСТВАРЕНО У 2017.	ПЛАН ЗА 2017.	ИНДЕКСИ
1	2	3	4	5
АКТИВА (у милионима РСД)				
1.	Готовина, гот.еквив. и депозити код ЦБ	49.841	60.956	81,8
2.	Хартије од вредности*	117.289	106.108	110,5
3.	Кредити и потраж. од банака и др.фин.орг.	29.544	25.193	117,3
3.1.	кредити	8.539	1.883	453,6
3.2.	остали пласмани и потраживања	21.005	23.310	90,1
4.	Кредити и потраж. од комитената	153.897	167.842	91,7
4.1.	Привреда (кредити)	71.726	82.964	86,5
4.2.	Становништво (кредити)	81.712	84.112	97,1
4.3.	Остали пласмани и потраживања (прив+стан)	459	766	60,0
5.	Инвестиције у зависна и придружена друштва	2.612	2.612	100,0
6.	Основна средства и инвестиционе некретнине	7.644	8.026	95,2
7.	Остала актива	8.357	6.093	137,2
8.	УКУПНА АКТИВА	369.184	376.830	98,0
*Напомена: Позиција хартије од вредности обухвата Финансијска средства по фер вредности кроз БУ намењена трговању, Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз БУ, Финансијска средства расположива за продају и Финансијска средства која се држе до доспећа.				

- Стање готовине и депозита код ЦБ је ниже у односу на планирану вредност услед већег пласирања слободних средстава првенствено у хартије од вредности.
- Позиција хартије од вредности је забележила раст у односу на план за РСД 11.180,9 милиона као резултат повећане инвестиционе активности у хов Републике Србије.
- Пласмани и потраживања од банака и других финансијских организација су већи од плана првенствено услед већег обима пласмана средстава у РЕПО трансакције и већег износа кредита одобрених банкама у односу на планиране вредности.
- Кредити привреди остварени су на nižем нивоу у односу на планирану вредност (-13,5%) услед мање реализације пласмана малим и средњим предузећима у односу на план, као и превремене отплате дела кредита.
- Пласмани становништву су незнатно мањи у односу на планиране величине (-2,9%).
- Изостанак раста кредитног портфолија надомештен је растом пласмана средстава у хартије од вредности у односу на планирани обим (10,5%).
- Вредност основних средстава и инвестиционих некретнина је у оквиру планираних величина.
- Остала актива је реализована на већем нивоу од планских величина (37,2 %) првенствено услед књижења одложених пореских средстава (по основу примене пореске погодности у складу са Законом о порезу на добит правних лица) која нису била планирана.

Р.БР.	ПОЗИЦИЈА ПАСИВЕ	ОСТВАРЕНО У 2017.	ПЛАН ЗА 2017.	ИНДЕКСИ
1	2	3	4	5
ПАСИВА (у милионима РСД)				
1.	Депозити и обавезе према банкама, фин.орг. и ЦБ	13.493	16.795	80,3
1.1.	Депозити	6.100	7.133	85,5
1.2.	Кредитне линије	7.392	9.632	76,7
1.3.	Остале обавезе	1	30	2,1
2.	Депозити и остале обавезе према комитентима	283.511	295.265	96,0
2.1.	<u>Привреда</u>	<u>52.611</u>	<u>59.418</u>	88,5
2.1.1.	Депозити	52.548	59.268	88,7
2.1.2.	Остале обавезе	63	150	41,7
2.2.	<u>Становништво</u>	<u>230.900</u>	<u>235.847</u>	97,9
2.2.1.	Депозити	230.034	234.460	98,1
2.2.2.	Остале обавезе	866	1.387	62,5
3.	Субординиране обавезе	0	0	-
4.	Резервисања	1.368	1.477	92,6
5.	Остале обавезе	7.551	4.168	181,2
6.	УКУПНО ОБАВЕЗЕ	305.923	317.705	96,3
7.	Акцијски капитал и емисиона премија	40.035	40.035	100,0
8.	Резерве из добити и нераспоређени добитак	23.226	19.090	121,7
9.	УКУПНО КАПИТАЛ	63.260	59.125	107,0
10.	УКУПНО ПАСИВА	369.184	376.830	98,0

- Депозити и обавезе према банкама и финансијским организацијама су мањи у односу на план услед нижих депозита финансијских организација и нижих кредитних линија због превремене отплате истих током претходне године.
- Реализовани депозити привреде су испод планираних величина.
- Депозити становништва остварени су нешто испод планираних величина на шта је утицало и јачање динара у односу на евро у претходној години.
- Укупан капитал, је већи од планираног услед већег износа оствареног добитка у односу на план, као и због више формираних резерви.

15.2. Реализација плана биланса успеха за 2017. годину

Р.БР.	ПОЗИЦИЈА	ОСТВАРЕНО У 2017.	ПЛАН ЗА 2017.	ИНДЕКСИ
1	2	3	4	5
	(у милионима РСД)			
1.1.	Приходи од камата	14.052	14.911	94,2
1.2.	Расходи по основу камата	-1.606	-2.202	72,9
1.	Добитак по основу камата (1.1.-1.2)	12.446	12.709	97,9
2.1.	Приходи од накнада и провизија	6.700	6.974	96,1
2.2.	Расходи накнада и провизија	-1.618	-1.305	124,0
2.	Добитак по основу накнада и провизија (2.1.-2.2.)	5.082	5.669	89,6
3.	Нето курсне разлике и промена вредности (девизна клаузула)	-56	0	-
4.	Нето расходи индиректних отписа пласмана и резервисања	18	-3.300	-
5.	Остали пословни приходи	1.094	737	148,5
6.	Оперативни и остали пословни расходи	-11.397	-11.285	101,0
7.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ПОРЕЗА	7.187	4.530	158,6

- У току 2017. године остварени нето добитак по основу камата је нижи од планиране величине за 2,1%. Приходи од камата из послова са привредом и становништвом нижи су од планираних због мање реализације пласмана као и пада активних камата. Приходи од камата остварени у оквиру пословне функције „Трезор“ су такође мањи од планираних вредности. Због свега наведеног, укупни приходи од камата су мањи од планираних за РСД 858,6 милиона. Укупни забележени расходи од камата нижи су од планираних за РСД 596,1 милион делимично и због смањења пасивних каматних стопа.
- Нето добитак од накнада и провизија, остварен у току претходне године, је нижи од планираног за 10,4%. Приходи од накнада по пословима са становништвом су забележили повећање у односу на планирану вредност. Истовремено су и остварени расходи по пословима са становништвом били већи од планских вредности на шта је утицај имало и јачање вредности динара у односу на евро у току 2017. године.
- На крају 2017. године остварени су нето приходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања у износу од РСД 17,9 милиона док је планом био предвиђен нето расход у износу од РСД 3.299,7 милиона.
- Оперативни и остали пословни расходи су у оквиру планираних величина.
- У периоду јануар-децембар 2017. године остварен је добитак пре пореза од РСД 7.187,3 милиона, што је више од планираног за 58,6%. Остварени добитак Банке у 2017. години једним делом је резултат и мањих исправки вредности пласмана и резервисања у односу на план.
- Банка је стабилна и добро капитализована.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д. Београд

Мирослав Перић

члан Извршног одбора

Слађана Јелић

Заменик председника Извршног одбора